

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Pawłowiczki

na lata 2024-2030

Pawłowiczki, 2024

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	5
2. Podstawa prawna	6
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	7
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi w skali makro.....	10
3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej.....	12
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi skali ponadlokalnej	14
3.4 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi skali mikro.....	16
3.4 Zgodność z prawem wodnym.....	20
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	20
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry.....	21
Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS).....	22
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	24
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	24
4.2 Wyróżnione obszary statystyczne	25
4.3 Dobór kryteriów delimitacji.....	26
4.4 Podsumowanie	30
4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	34
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	40
5.1 Obszar rewitalizacji.....	40
5.2 Podobszar rewitalizacji Pawłowiczki	41
5.2 Podobszar rewitalizacji Gosięcin	48
5.4 Podobszar rewitalizacji Maciowakrze	53
5.5 Podobszar rewitalizacji Ostrożnica.....	58
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	67
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	69
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	73
8.1. Projekty podstawowe.....	78
8.2. Projekty uzupełniające	88
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych.....	90
9.1 Komplementarność przestrzenna	90
9.2 Komplementarność problemowa.....	91
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	91
9.4 Komplementarność międzyokresowa	92

9.5 Komplementarność źródeł finansowania	92
9.6 Podsumowanie komplementarności	95
9.7 Mechanizmy integracji	97
9.8 Dostępność	98
10. Indykatywne ramy finansowe	100
11. Opis struktury zarządzania	101
Wójt Gminy Pawłowiczki	101
Rada Gminy Pawłowiczki	101
Urząd Gminy w Pawłowiczkach	102
Zespoły zadaniowe	102
Gminne jednostki organizacyjne	102
Interesariusze procesu rewitalizacji	102
Partnerzy projektowi	102
Komitet Rewitalizacji	102
12. System monitoringu	105
12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	105
12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	106
12.3 Aktualizacja GPR	107
12.4 Harmonogram realizacji	108
12.5 Koszty zarządzania	108
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	110
13.1 Upowszechnienie opracowania GPR	110
13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR	114
14. GPR jako strategia IIT	116
15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	119
16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	119
17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	120
17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	120
17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	120
Spis rysunków, map i tabel	122
Załącznik graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji ...	124

1. Wprowadzenie

Opracowanie wieloletniego programu operacyjnego, jakim jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 (w skrócie GPR), pozwoli na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Dokument ten, oprócz wyznaczenia odpowiednich celów i kierunków działań, stanowi narzędzie do planowania, koordynowania i integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty zawarte w GPR przyczynią się do stworzenia warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy Pawłowiczki, a ich realizacja wpłynie pozytywnie na rzecz lokalnej społeczności. Wymiar społeczny dokumentu, a także całego procesu rewitalizacji jest najistotniejszy z punktu widzenia ustawy o rewitalizacji. Akt ten charakteryzuje proces rewitalizacji jako przedsięwzięcie kompleksowe, zintegrowane oraz skoncentrowane terytorialnie. Ponadto, proces rewitalizacji wiąże się zobowiązaniem gminy do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty. Co oznacza, że każde przedsięwzięcie ujęte w GPR, a realizowane przez Gminę, powinno obligatoryjnie dotyczyć zbiorowych potrzeb mieszkańców. Ponieważ to właśnie zbiorowe potrzeby mieszkańców są podstawą dla działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Należy zaznaczyć, że inicjowanie, opracowanie i uchwalenie GPR znajduje się pośród zadań własnych samorządu gminy zgodnie z zapisami ww. Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2024 poz. 278) oraz Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688). Następnie, w ramach pierwszego etapu przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji, Gmina Pawłowiczki podjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, która stanowiła akt prawa miejscowego (Nr II/12/24 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 maja 2024 r.). Kolejny etap stanowiło przyjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 (Nr II/13/24 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 maja 2024 r.), która była sygnałem dla interesariuszy procesu rewitalizacji o rozpoczęciu opracowywania niniejszego dokumentu. Należy zauważyć, że jest to pierwszy taki program w strukturze gminy Pawłowiczki. Z tego powodu przedmiotowy dokument ma istotne znaczenie ze względu na wymiar lokalny, a także ze względu na niezwykle okazją na pozyskanie funduszy krajowych oraz unijnych w perspektywie finansowej 2021-2027, dzięki którym uda się zrealizować wiele projektów rewitalizacyjnych działających w strukturze gminy.

2. Podstawa prawna

Podstawę prawną Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki stanowi przede wszystkim Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹. Akt ten jest głównym wyznacznikiem zasad i wytycznych przeprowadzenia procesu rewitalizacji, dlatego niniejsze opracowanie powstało przy uwzględnieniu wszystkich niezbędnych rozporządzeń w zakresie merytorycznym, jak i organizacyjnym. Jednakże podczas przygotowywania dokumentu GPR kierowano się również innymi uregulowaniami prawnymi obowiązującymi w kraju, a które w jakiś sposób powiązane są z procesem rewitalizacji. Do takich dokumentów należą:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, 1720);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, 1113, 1463);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054, 1688, 1693);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023 r. poz. 951, 1688, 1904);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1906);
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752, 1615, 1688, 1762);
- Ustawa z dnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Pomoc w opracowaniu kompleksowego dokumentu jakim jest Gminny Program Rewitalizacji zapewniły także związane z nim publikacje:

- Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027;
- W. Jarczewski (red.), Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.;

¹ Dz. U. z 2024 poz. 278).

- Jadach-Sepiolo (red.), Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.;
- „Rewitalizacja. Inspiracje i doświadczenia dla zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki“, Opole 2022 r.;
- Ekspertyza pn. „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych“. Ekspertyza współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w ramach projektu Regiony Rewitalizacji, Warszawa, 2022 r.;
- Jadach-Sepiolo, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnętrznym, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnętrznym, realizowanego przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej);
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Warszawa 2016 r.;
- Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Ustawa o rewitalizacji jest ściśle powiązana z Gminnym Programem Rewitalizacji — nie tylko wpływa na jego sposób opracowania oraz kontroluje jego zawartość, ale także definiuje całą jego terminologię związaną z szerokim zakresem procesu rewitalizacji. Z tego powodu zdecydowano o zawarciu w dokumencie niniejszego krótkiego słownika pojęć, który może być pomocny przy pierwszej styczności z tą tematyką.

— **Rewitalizacja** stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”²

— **Interesariusze rewitalizacji** to:

„1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego

² Zgodnie z Art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.);

2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;

3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

6) organy władzy publicznej;

7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa”³.

— **Stan kryzysowy** występuje z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub;

2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub;

3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub;

4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających

³ Zgodnie z Art. 2.1 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁴.

— **Obszar zdegradowany** (nazwa skrócona OZ) „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”⁵.

— **Obszar rewitalizacji** (nazwa skrócona OR) jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”⁶.

— **Gminny Program Rewitalizacji**⁷ jest inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

— **Procedura sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji** przebiega według 7 etapów:

1. Podjęcie Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
2. Ogłoszenie informacji o podjęciu Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
3. Sporządzenie projektu GPR;
4. Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR;
5. Wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistycznoarchitektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia;
6. Wystąpienie o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOS), wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;
7. Przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

⁴ Zgodnie z Art. 9. ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

⁵ Zgodnie z Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

⁶ Zgodnie z Art. 10. ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

⁷ Zgodnie z Art. 14. ust. 1 ww. ustawy.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Jak już wspomniano, proces rewitalizacji jest skoncentrowany lokalnie i zakłada rozwój w wymiarze jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa o rewitalizacji zakłada jednak, że Gminny Program Rewitalizacji powinien również pośrednio realizować cele oraz założenia programów na poziomie regionalnym i krajowym. Z tego powodu w niniejszym rozdziale poddano weryfikacji oraz kompleksowej analizie GPR w celu potwierdzenia zgodności z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali krajowej, regionalnej i lokalnej.

W poniższej tabeli przedstawiono schemat celów i kierunków działań GPR, które zostały opracowane i dokładnie opisane w Rozdziale 7.

Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Pawłowiczki

CEL STRATEGICZNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców	KD.1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców KD.1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni	KD.2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych KD.2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej KD.2.3. Budowa/przebudowa dróg z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami KD. 2.4 Budowa obiektów służących integracji społecznej i bezpieczeństwu KD.2.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych, w tym pełniących funkcje mieszkaniowe
Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego	KD.3.1. Realizacja zadań inwestycyjnych ograniczających niską emisję KD 3.2. Rewitalizacja terenów zieleni

Źródło: opracowanie własne

3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi w skali makro

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 jest jednym z dokumentów programujących rozwój jednostki samorządu terytorialnego w trzech obszarach: społecznym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) GPR z dokumentami strategicznymi w skali makro (na poziomie krajowym). Zgodność ta jest wykazywana na poziomie celów strategicznych.

Komplementarność z dokumentami na poziomie państwowym

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) [SOR]

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5). Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.

Cele i zadania:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
 - Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji;
 - Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych;
 - Przemiany strukturalne sektora;
 - Nowe formy działania i współpracy;
 - Nowoczesne instrumenty wsparcia;
 - Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych;
 - Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki;
 - Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie;
2. Rozwój społeczny wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
 - Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne;
 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów;
 - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe;
 - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania;
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu:
 - Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli;
 - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw;
 - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
 - Cyfrowe państwo usługowe;
 - Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne;
 - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.

Gminny Program Rewitalizacji zakłada głównie rozwój gminy Pawłowiczki w wymiarze społecznym, przestrzenno-technicznym oraz środowiskowym, a więc jest zbieżny z celami zapisanymi w SOR, a przede wszystkim celem nr 2.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 [KSRR 2030]

KSRR 2030 to zasadniczy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia stanowi zestawienie wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. KSRR określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne.

Celem głównym dokumentu jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Główne założenia GPR zostały osadzone w rozwoju społecznym i środowiskowym, co oznacza, że są zgodne z zapisami Strategii. Komplementarność tych dokumentów wyraża się w poniższych celach Strategii:

Komplementarność z dokumentami na poziomie państwowym

Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności [KPO]

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, którego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego osłabionego kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oraz wsparcie gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższej perspektywie czasowej. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Do osiągnięcia celów KPO przyczyni się realizacja sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;
4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Obszary wsparcia wpisane w ramy KPO powiązane są z założeniami GPR, które dotyczą głównie wymiaru społecznego oraz środowiskowego.

Źródło: opracowanie własne

3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa). Spójność założeń GPR z tymi dokumentami ma przede wszystkim znaczenie z uwagi na programowanie wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Komplementarność z dokumentami na poziomie wojewódzkim

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego

Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. Strategia stanowi, że Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji. Komfort życia w Opolskim zwiększa się za sprawą zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na rzecz lokalnych społeczności przywracających do życia obszary kryzysowe. Samorządy gminne, przy wsparciu władz regionalnych, realizują kompleksowe programy rewitalizacji obejmujące interwencje na obszarach koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Cel strategiczny 1: Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę

Cele operacyjne:

- Trwałe więzi społeczne,
- Wykwalifikowani mieszkańcy,
- Rozwinięte i dostępne usługi,
- Bezpieczny region.

Cel strategiczny 2: Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi

Cele operacyjne:

Komplementarność z dokumentami na poziomie wojewódzkim

- Opolskie zero emisyjne,
- Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe,
- Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami.

Cel strategiczny 3: Silna gospodarka – Gospodarka inteligenta wzmacniająca konkurencyjność regionu

Cele operacyjne:

- Ceniona marka regionu,
- Silne branże,
- Gospodarka otwarta na współpracę,
- Region dostępny komunikacyjnie.

Cele Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 są spójne z celami strategicznymi i kierunkami działań wymienionymi powyżej, zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa „Opolskie 2030”. Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia realizują przede wszystkim cel 1 oraz 2.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Naczelna zasada, z której wynikają pozostałe najważniejsze, to: zasada zrównoważonego rozwoju – polegająca na prowadzeniu rozwoju społeczno – gospodarczo i przestrzennego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i kulturowej w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców – tak obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Szczegółowe zasady gospodarowania przestrzenią to m.in.:

- zasada zachowania ładu przestrzennego,
- zasada preferencji intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową),
- zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- zasada spójności i ciągłości przestrzennej przy wyznaczaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu,
- zasada poprawy dostępności przestrzennej,
- zasada stymulowania rozwoju,
- zasada rozwoju infrastruktury społecznej,
- zasada racjonalnego kształtowania stref aktywizacji gospodarczej,
- zasada racjonalnego zagospodarowania,
- zasada oszczędnego gospodarowania energią i zasobami złóż naturalnych,
- zasada wyznaczania obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Działania służące realizacji strategicznego celu polityki przestrzennej województwa opolskiego:

1. Podwyższenie konkurencyjności województwa poprzez wzmocnienie Aglomeracji Opolskiej z zachowaniem policentrycznej struktury systemu osadniczego.
2. Poprawa spójności terytorialnej województwa poprzez intensyfikację integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej województwa poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Podejmowane w ramach GPR Gminy Pawłowiczki zamierzenia projektowe uwzględniają ustanowione zasady dla zagospodarowania województwa opolskiego.

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025, której celem jest wspieranie działań i rozwój instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych.

Komplementarność z dokumentami na poziomie wojewódzkim

1. Bezpieczna i aktywna rodzina

- 1.1. Wzmocnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin.
- 1.2. Wzmocnienie systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.
- 1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego rodzin.

2. Opolski model wsparcia i aktywizacji seniorów

- 2.1. Rozwój usług senioralnych.
- 2.2. Zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym – aktywny udział w działaniach instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, wolontariacie.
- 2.3. Zwiększenie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec problemów starości i starzenia się.

3. Opolskie bez barier

- 3.1. Ograniczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród niepełnosprawnych mieszkańców województwa.
- 3.2. Zwiększenie udziału sektora ekonomii społecznej oraz innych organizacji pozarządowych w realizacji zadań reintegracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
- 3.3. Zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, sprzyjająca integracji społecznej.

4. Włączenie społeczne

- 4.1. Rozwój usług aktywizacji społecznej i zawodowej.
- 4.2. Partnerstwo i współpraca na rzecz włączenia społecznego.
- 4.3. Usprawnienie koordynacji działań na rzecz włączenia społecznego.

5. Ekonomia społeczna drogą do integracji regionalnej

- 5.1. Promocja ekonomii społecznej w regionie.
- 5.2. Rozwój systemu wsparcia ekonomii społecznej.
- 5.3. Rozwój partnerstwa i otoczenia na rzecz ekonomii społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji zakłada głównie rozwój gminy w wymiarze społecznym (między innymi poprzez aktywizację społeczną i włączenie społeczne) co podyktowane jest zapisami ustawy o rewitalizacji, a więc wpisuje się w założenia Strategii w Zakresie Polityki Społecznej. Ponadto jego cele są zbieżne z powyższymi celami .

Źródło: opracowanie własne

Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji z przedstawionymi dokumentami jest istotna ze względu na programowanie wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach Funduszy Europejskich, których główna część przypada na program regionalny. GPR Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030, który zakłada działania dotyczące: zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców, poprawy stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni, przestrzeni publicznych, a także zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego. Można więc stwierdzić, że jest spójny celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030: Ponadto wśród kierunków działań Województwa Opolskiego znajduje się budowa systemu wsparcia rewitalizacji, co z góry wskazuje na komplementarność tych dokumentów.

3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi skali ponadlokalnej

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 z dokumentami strategicznymi w skali ponadlokalnej (na poziomie powiatu). Spójność założeń GPR z tymi dokumentami ma przede wszystkim znaczenie z

uwagi na programowanie wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Komplementarność z dokumentami na poziomie powiatowym

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021- 2030 stanowi terytorialną strategię rozwoju definiowaną w przepisach prawa jako strategia ponadlokalna. Obszar KSSOF zajmuje łącznie powierzchnię 1 284 km², co stanowi 13,6% powierzchni województwa opolskiego. Charakterystyczną cechą tego subregionu jest obecność dwóch centrów wzrostu (miasta Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie). Strategia KSSOF realizowana jest poprzez poniższe cele strategiczne:

a) Wymiar społeczny:

- Cel strategiczny 1: Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorzady KSSOF.
- Cel strategiczny 2: Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców.

b) Wymiar gospodarczy:

- Cel strategiczny 3: Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego.
- Cel strategiczny 4: Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby.

c) Wymiar przestrzenny:

- Cel strategiczny 5: Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców.
- Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki realizuje cele Strategii, zwłaszcza poprzez wymiar społeczny oraz przestrzenny. Projekty realizowane w GPR współgrają z kierunkami działania odpowiadającymi celom strategii. Wśród takich zbieżnych kierunków można wymienić: 1.4 Budowa systemu wsparcia instytucjonalnego dla seniorów i osób niepełnosprawnych (Cel 1), 2.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenie dostępnych zasobów sektora kultury, 2.5 Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (Cel 2), a także 5.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, 5.5 Rozwijanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) oraz 5.7 Kompleksowe działania na rzecz poprawy jakości powietrza (Cel 5). Przede wszystkim należy zauważyć, że Gminny Program Rewitalizacji jest kompatybilny z kierunkiem działania 6.5 Prowadzenie skoordynowanej kompleksowej rewitalizacji (Cel 6).

Strategia Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2030 roku

Strategia została przyjęta Uchwałą nr LIV/465/2023 Rady Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2030 rok. Celem strategicznym opracowania jest wzmocnienie zdolności Powiatu Kędzierzyńsko - Kozielskiego do kreowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem zapewnienia im najwyższych jakościowo usług społecznych takich jak edukacja, ochrona zdrowia i opieka senioralna. Misją strategii „Powiat przemysłowo-rolniczy, o wyodrębnionych obszarowo funkcjach przemysłowych i produkcji rolniczej” wspierają dwa działania priorytetowe oraz towarzyszące im cele strategiczne:

Priorytet 1. Wzrost atrakcyjności powiatu dla grup społecznych o największym potencjale rozwojowym.

- 1.1 Poprawa bezpieczeństwa i rozbudowa układu komunikacyjnego.
- 1.2 Wsparcie rozwoju gospodarczego.
- 1.3 Zaspokojenie potrzeb edukacyjnych z uwzględnieniem lokalnego rynku pracy.
- 1.4 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- 1.5 Poprawa zdrowia społecznego oraz rozwój usług dla rodzin i seniorów.
- 1.6 Promocja historii, kultury i potencjału powiatu.

Priorytet 2. Zrównoważony ekologicznie rozwój przemysłu i rolnictwa.

- 2.1 Zrównoważone gospodarowanie zasobami Odry.
- 2.2 Minimalizacja zagrożeń ekologicznych i poprawa jakości środowiska – głównie powietrza.
- 2.3 Rozwój zrównoważonego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.
- 2.4 Stabilność energetyczna i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym.

Komplementarność z dokumentami na poziomie powiatowym

Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia wpisują się w założenia Strategii, zwłaszcza w wymiarze społecznym i przestrzennym. Cele Programu są kompatybilne z celami dokumentu Powiatu i realizują bezpośrednio: cel 1.4 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz 2.2 Minimalizacja zagrożeń ekologicznych i poprawa jakości środowiska – głównie powietrza.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2023-2029

Zadaniem Strategii jest diagnoza i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu oraz wytyczenie kierunków działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, a także tworzenie mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i ich współdziałanie z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i komercyjnymi. W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych:

1. Wzmocnienie funkcjonowania osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
2. Aktywizacja społeczno-zawodowa i integracja osób pozostających bez zatrudnienia.
3. Inkluzyjna i wzmacniająca polityka wobec osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi.
4. Skuteczna profilaktyka uzależnień oraz wzmocnienie postaw abstynenckich w lokalnej społeczności.
5. Rozwijanie lokalnego systemu wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc w rodzinie.
6. Integracja rodzin oraz wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów.
7. Rozwijanie lokalnego systemu pieczy zastępczej.
8. Integracyjna i aktywizująca polityka senioralna.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki realizuje cele Strategii poprzez działania na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz z zakresu integracji mieszkańców. Cel strategiczny 1 GPR jest więc zbieżny z celami nr: 1, 2 oraz 8, a także po części z celem nr 3. Oba dokumenty łączy przede wszystkim wymiar społeczny oraz poprawa warunków życia lokalnej społeczności.

Źródło: opracowanie własne

3.4 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi skali mikro

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w tabeli poniżej. Podobnie jak w przypadku zgodności na poziomie krajowym i regionalnym, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych i operacyjnych w skali lokalnej. Komplementarność założeń GPR z dokumentami strategicznymi na poziomie gminnym (lokalnym) przyczyni się do wzajemnego oddziaływania na osiągnięcie celów wskazanych w dokumentach, co w zamyśle powinno przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy, a zwłaszcza obszaru rewitalizacji

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (gminy)

Strategia Rozwoju Gminy Pawłowiczki 2030

Strategia Rozwoju Gminy jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego, którego celem jest wskazanie wizji oraz strategicznych kierunków rozwoju gminy. Dokument ten jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą i pozwala na zapewnienie ciągłości

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (gminy)

i trwałości w poczynaniach władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia Rozwoju umożliwia również efektywne gospodarowanie własnymi, zwykle ograniczonymi zasobami gminy, takimi jak: zasoby ludzkie, infrastruktura czy też środki finansowe. SR Gminy przyjęta została Uchwałą Nr LI/323/23 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Pawłowiczki 2030.

Główna misja dokumentu stanowi: „Gmina Pawłowiczki – regionem zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym”, a realizowana będzie za pomocą celów strategicznych podzielonych na obszary działania wraz z towarzyszącymi im kierunkami działań:

1. MIESZKAŃCY — Poprawa standardu życia mieszkańców gminy:
 - A. Mieszkańcy gminy.
 - B. Opieka zdrowotna.
 - C. Edukacja.
 - D. Ochrona dziedzictwa kultury.
 - E. Wspieranie aktywności zawodowej.
 - F. Bezpieczeństwo mieszkańców.
2. ŚRODOWISKO — Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, krajobrazu i przestrzeni zamieszkania oraz świadomi ekologicznie mieszkańcy gminy:
 - A. Poprawa Jakości Powietrza.
 - B. Gospodarka Wodno-Ściekowa.
 - C. Energetyka Odnawialna.
 - D. Racjonalna Gospodarka Odpadami.
 - E. Ochrona i Kształtowanie Bioróżnorodności oraz Krajobrazu.
3. GOSPODARKA — Tworzenie zrównoważonych warunków dla rozwoju gospodarczego gminy:
 - A. Konkurencyjność i rozwój przedsiębiorczości.
 - B. Turystyka, sport i organizacja czasu wolnego.
 - C. Zintegrowany i zrównoważony transport.
4. WSPÓŁCZESNA INFRASTRUKTURA — Współczesna infrastruktura i szeroki dostęp do usług cyfrowych
 - A. Wykorzystanie infrastruktury telekomunikacyjnej.
 - B. Dostępność do zasobów i e-usług gminy (cyfryzacja gminy).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi instrument sterowania procesami zagospodarowania przestrzeni dla całego terenu gminy. SUIKZP uchwalone zostało przez Radę Gminy w Pawłowiczkach 29 grudnia 2008 roku (Uchwała Nr 153/XXV/08), ale nie jest aktem prawa miejscowego. Oznacza to, że jego ustalenia wiążą tylko władze i wójta gminy, nie mając mocy obowiązującej w stosunku do innych podmiotów gospodarujących na jej obszarze tj. osób fizycznych i prawnych (nie może więc być podstawą dla decyzji administracyjnych dotyczących tych podmiotów). Przyjęte i zatwierdzone w SUIKZP kierunki zagospodarowania przestrzennego (politykę przestrzenną) rada gminy realizuje poprzez działania administracji samorządowej, przy zastosowaniu powszechnie obowiązujących przepisów prawa szczególnego. Dla zapewnienia rozwoju przestrzennego i gospodarczego gminy Pawłowiczki, zrównoważonego ekologicznie, ustala się następujące cele rozwoju, odpowiadające istniejącym uwarunkowaniom i problemom (konfliktom) rozwoju, ujętym hierarchicznie:

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym (gminy)

1. Zahamowanie degradacji i odbudowa lokalnego systemu ekologicznego oraz powiązań z systemem regionalnym.
2. Poprawa wyposażenia i efektywności funkcjonowania systemów infrastrukturalnych oraz podniesienie standardów świadczonych usług.
3. Kreowanie wielofunkcyjnego rozwoju gospodarczego, harmonijnego i zrównoważonego ekologicznie.
4. Rozwój osadniczy zrównoważony, zapewniający zachowanie ładu funkcjonalno-przestrzennego oraz walorów krajobrazu kulturowego.
5. Kształtowanie pożądanych warunków życia mieszkańców.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pawłowiczki

Przyjęta została Uchwałą Nr XX/136/21 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pawłowiczki na lata 2021-2026. Strategia ta jest dokumentem, który ma umożliwić i ułatwić uporządkowanie działań podejmowanych w celu minimalizowania i rozwiązywania problemów społecznych na obszarze Gminy. W celu realizacji przyjętej misji określono cel główny oraz cele szczegółowe, które sformułowano w sposób ogólny, dotyczą bowiem wieloletniego horyzontu czasowego. Pochodną celów szczegółowych są priorytety i kierunki interwencji, formułowane w sposób bardziej szczegółowy i stanowią podstawę do określania konkretnych działań inwestycyjnych.

Plan wdrażania Strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Pawłowiczki zaprezentowano za pomocą celów strategicznych i towarzyszących im celów szczegółowych:

- I. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i niekorzystnym zjawiskom bezrobocia, uzależnień w gminie Pawłowiczki.
 - 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 - 1.2 Zmniejszenie poziomu bezrobocia, wsparcie osób pozostających bez pracy.
 - 1.3 Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- II. Wsparcie i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych w gminie Pawłowiczki.
 - 2.1 Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych i niepełnosprawnych.
 - 2.2 Poszerzenie i poprawa jakości świadczonych usług.
- III. Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi w gminie Pawłowiczki.
 - 3.1 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka, zapewnienie szczególnej ochrony dziecku w rodzinach zagrożonych.
 - 3.2 Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywaniu już istniejących.
- IV. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
 - 4.1 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy.

Źródło: opracowanie własne

Zgodność na poziomie lokalnym może mieć znaczący wpływ na rozwój gminy oraz zapewnia możliwość wykorzystania wszystkich jej potencjałów i dostępnych środków.

SR Gminy Pawłowiczki		GPR Gminy Pawłowiczki	
Cel 1	Poprawa standardu życia mieszkańców gminy	Cel 1.	Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców
Cel 3	Tworzenie zrównoważonych warunków dla rozwoju gospodarczego gminy	Cel 2.	Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni
Cel 4	Współczesna infrastruktura i szeroki dostęp do usług cyfrowych		
Cel 2	Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, krajobrazu i przestrzeni zamieszkania oraz świadomości ekologicznie mieszkańcy gminy:	Cel 3.	Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego
Opis powiązań			
Przewidziane w dokumencie GPR projekty rewitalizacyjne przyczynią się do realizacji celów Strategii Rozwoju. Projekty GPR realizują przede wszystkim kierunki działań celów „Mieszkańcy” oraz „Środowisko”: 1A. Mieszkańcy gminy, 1D. Ochrona dziedzictwa kultury, 2A. Poprawa Jakości Powietrza, a także 2E. Ochrona i Kształtowanie Bioróżnorodności Oraz Krajobrazu. Ponadto cel 2 GPR najbardziej odpowiada kierunkowi działania 3B. Turystyka, sport i organizacja czasu wolnego.			

Źródło: opracowanie własne

SR Problemów Społecznych Gminy Pawłowiczki		GPR Gminy Pawłowiczki	
Cel I	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i niekorzystnym zjawiskom bezrobocia, uzależnień w gminie Pawłowiczki.	Cel 1.	Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców
Cel II	Wsparcie i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych w gminie Pawłowiczki.		
Opis powiązań			
Przewidziane w dokumencie GPR projekty rewitalizacyjne przyczynią się do realizacji dwóch celów Strategii. Skupiony na wymiarze społecznym cel 1 Gminnego Programu Rewitalizacji realizuje przede wszystkim cel I oraz II Strategii poprzez kierunki działania: 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2.1 Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych i niepełnosprawnych, a także 2.2 Poszerzenie i poprawa jakości świadczonych usług.			
Dokumenty są komplementarne ze względu na zaplanowane w GPR przedsięwzięcia, które przede wszystkim zakładają poprawę sytuacji społecznej gminy.			

Źródło: opracowanie własne

SUiKZP Gminy Pawłowiczki		GPR Gminy Pawłowiczki	
5. Kształtowanie pożądanego warunków życia mieszkańców.		Cel 1.	Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców
1. Zahamowanie degradacji i odbudowa lokalnego systemu ekologicznego oraz powiązań z systemem regionalnym.	2. Poprawa wyposażenia i efektywności funkcjonowania systemów infrastrukturalnych oraz podniesienie standardów świadczonych usług.	Cel 2.	Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni
4. Rozwój osadniczy zrównoważony, zapewniający zachowanie ładu funkcjonalno-przestrzennego oraz walorów krajobrazu kulturowego.			
		Cel 3.	Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego

Opis powiązań

Działania zaplanowane w GPR Gminy Pawłowiczki wpisują się w kierunki działań i rozwoju gminy zawarte w Studium. Przeprowadzony proces rewitalizacji bezpośrednio przyczyni się do realizacji czterech z pięciu celów wymienionych w SUIKZP.

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższą analizą stwierdzono zbieżność celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki z obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym. Proces rewitalizacji został zaplanowany w sposób spójny z założeniami rozwojowymi, a także stanowi ich uzupełnienie oraz wzbogacenie. Należy jednak wziąć pod uwagę, że działania zaplanowane w GPR koncertują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących różnych grup mieszkańców, zamieszkujących obszar rewitalizacji. Realizacja spójnych działań wzmocni zamierzenia zawarte w ww. dokumentach strategicznych, a także stanowić będzie dodatkowy bodziec dla rozwoju gminy i jej społeczności.

3.4 Zgodność z prawem wodnym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Zgodnie z II aktualizacją Planu, tereny gminy Pawłowiczki leżą w obszarze dorzecza Odry, regionie wodnym Górnej Odry, a podlegają kontroli Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Tereny gminy charakteryzują się ubogą siecią hydrograficzną, a prawie cały jej obszar położony jest w zasięgu zlewni rzeki Straduni (ciek II rzędu), stanowiącej bezpośredni lewobrzeżny dopływ rzeki Odry. Rzeka ta przebiega wzdłuż północno-zachodniej granicy gminy, a oprócz niej powierzchnię Pawłowiczek przecinają także: Potok Jakubowicki, Potok Ligocki, Potok Olszówka (Olsza), Grabówka oraz Potok Cisek. Gmina Pawłowiczki leży również w zlewniach następujących, jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz wód podziemnych (JCWPd).

Tabela 2 Charakterystyka JCWP oraz JCWPd zlokalizowanych na terenie gminy Pawłowiczki

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny
RW60000911743	Stradunia od źródła do Potoku Jakubowickiego	zły stan wód
RW600009115949	Cisek	zły stan wód
RW600009115239	Psina od źródeł do Suchej wraz z Suchą	zły stan wód
RW600009117489	Ligocki Potok	zły stan wód
RW600011117499	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	brak danych
RW6000091171429	Olszówka	zły stan wód
RW60000911746	Grudynka	brak danych

Numer JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Stan ogólny
GW6000127	zagrożona chemicznie	staby
GW6000142	niezagrożona	dobry
GW6000141	niezagrożona	dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje> [Dostęp: 21.05.2024 r.]

Powyżej wymienione JCWPd przeznaczone są do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Jednakże jedna z nich charakteryzuje się słabym stanem ogólnym, a co za tym idzie występuje ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego ze względu na zagrożenie chemiczne.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Nadrzędnym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. W dokumencie wyznaczono trzy cele główne i szczegółowe:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
 - 1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;
 - 1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
 - 2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
 - 2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;
 - 2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
 - 3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;
 - 3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;
 - 3.3. Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
 - 3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;
 - 3.5. Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe;
 - 3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego sporządza się mapy zagrożenia powodziowego. Mapy obowiązują jako oficjalne dokumenty planistyczne i stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym. Jednakże Gmina Pawłowiczki znajduje się poza zagrożeniem i ryzykiem powodziowym, czego dowodzi brak arkuszy wykonanych map dla obszaru gminy. Na stopień zagrożenia powodzią mają wpływ różne czynniki takie jak: rzeźba terenu, gleba, budowa geologiczna, szata roślinna, natężenie opadów atmosferycznych.

Według zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy wskazuje się na występowanie lokalnych zagrożeń powodziowych w dolinie Potoku Cisek. W czasie

powodzi w 1997r. podtopienia wystąpiły także miejscami w dolinie potoku Grudynka. W dokumencie SUIKPZ znajduje się również zapis: „Na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi obowiązuje całkowity zakaz wykonywania obiektów budowlanych, sadzenia drzew i krzewów oraz zmiany ukształtowania terenu” jednakże zważywszy, że według najnowszej aktualizacji Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry obszary te nie występują, można stwierdzić, iż zapis ten jest nieaktualny.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)

Plan przeciwdziałania skutkom suszy tak jak ww. Plany dot. dorzecza Odry należy do głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Prezentuje on długoterminowe kierunki działań w zakresie tytułowego przeciwdziałania skutkom suszy. Głównym celem PPSS jest „zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wód, użytecznych dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej”. Do najistotniejszych celów wyznaczonych w dokumencie można zaliczyć poniższe:

1. Skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
2. Zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
3. Edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
4. Formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według map PPSS tereny gminy Pawłowiczki zostały zaklasyfikowane z podziałem na rodzaj suszy oraz klasę zagrożenia:

- a) Susza atmosferyczna – większą część gminy po zachodniej stronie zakwalifikowano do klasy III - silnie zagrożone, a mniejsza część na wschodzie do klasy IV - ekstremalnie zagrożone;
- b) Susza rolnicza – największą część gminy zakwalifikowano do klasy III - silnie zagrożone, mniejszą część występującą punktowo na całym obszarze gminy zakwalifikowano do klasy I - słabo zagrożone, a jeszcze mniejszą część również występującą punktowo zakwalifikowano do klasy IV - ekstremalnie zagrożone;
- c) Susza hydrologiczna – większą część gminy na północnym-zachodzie zakwalifikowano do klasy III - silnie zagrożone, a dwie mniejsze części na południu do klasy II - umiarkowanie zagrożone (część północna) oraz klasy I - słabo zagrożone (część wschodnia);
- d) Susza hydrogeologiczna – większą część gminy po południowej stronie zakwalifikowano do klasy III - silnie zagrożone, mniejszą część na środku i na północy zakwalifikowano do klasy II - umiarkowanie zagrożone, a najmniejszą część na północy zakwalifikowano do klasy I - słabo zagrożone;

Łączne zagrożenia suszą na terenie gminy przedstawiają się następująco: punktowo występują obszary zakwalifikowane do terenów umiarkowanie zagrożonych suszą; pojedynczo występują tereny słabo zagrożone suszą, obszar na zachodnim środku gminy zaliczono do terenów ekstremalnie zagrożonych suszą, a największą i pozostałą część przyporządkowano do terenów silnie zagrożonych suszą.

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Opracowanie diagnozy delimitacyjnej miało na celu wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska. Umożliwi to podjęcie skutecznych działań przyczyniających się do wyprowadzenia tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz prowadzenie zaplanowanej interwencji służącej poprawie jakości życia mieszkańców i rozwojowi gminy. Obszary deficytowe zostały wyznaczone z uwzględnieniem zmiennych przede wszystkim z zakresu sfery społecznej, a w następnej kolejności zmiennych pozaspołecznych, tj. ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Kluczowym elementem przyjętej metodologii stała się analiza konkretnych wskaźników, które wyraźnie obrazowały sytuację gminy Pawłowiczki w pięciu głównych obszarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i technicznym. Najważniejszą sferą, w której kryzys jest przesłanką do podjęcia rewitalizacji, jest sfera społeczna, w której analizowano takie aspekty jak demografia, kapitał społeczny, bezpieczeństwo publiczne, wsparcie społeczne oraz rynek pracy.

Aby przeprowadzić wiarygodną diagnozę delimitacyjną, wykorzystano dwa podejścia: statystyczne (gdzie doszło do analizy wskaźników statystycznych) i przestrzenne (gdzie ukazany został rozkład zjawiska za pomocą kartogramów):

- a) W ramach pierwszego podejścia zostały poddane analizie dane statystyczne, nazywane także danymi pierwotnymi. Zbieranie rzetelnych i użytecznych danych, które pozyskiwano z różnych instytucji i jednostek organizacyjnych gminy Pawłowiczki, było kluczowe dla ich późniejszej selekcji. W ten sposób wyróżniono najistotniejsze informacje, które stanowiły podstawę dalszych analiz.
- b) Drugie podejście do diagnozy delimitacyjnej polegało na podziale obszaru gminy na jednostki statystyczne, a następnie wyborze zmiennych (kryteriów delimitacyjnych) i przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej dla każdego z obszarów porównawczych. Umożliwiło to wskazanie obszaru zdegradowanego, a więc obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk we wszystkich pięciu sferach. Ostatecznie spośród obszarów zdegradowanych wyodrębniono obszar rewitalizacji z uwzględnieniem ustawowych wskaźników obligatoryjnych dotyczących powierzchni oraz liczby ludności.

4.2 Wyróżnione obszary statystyczne

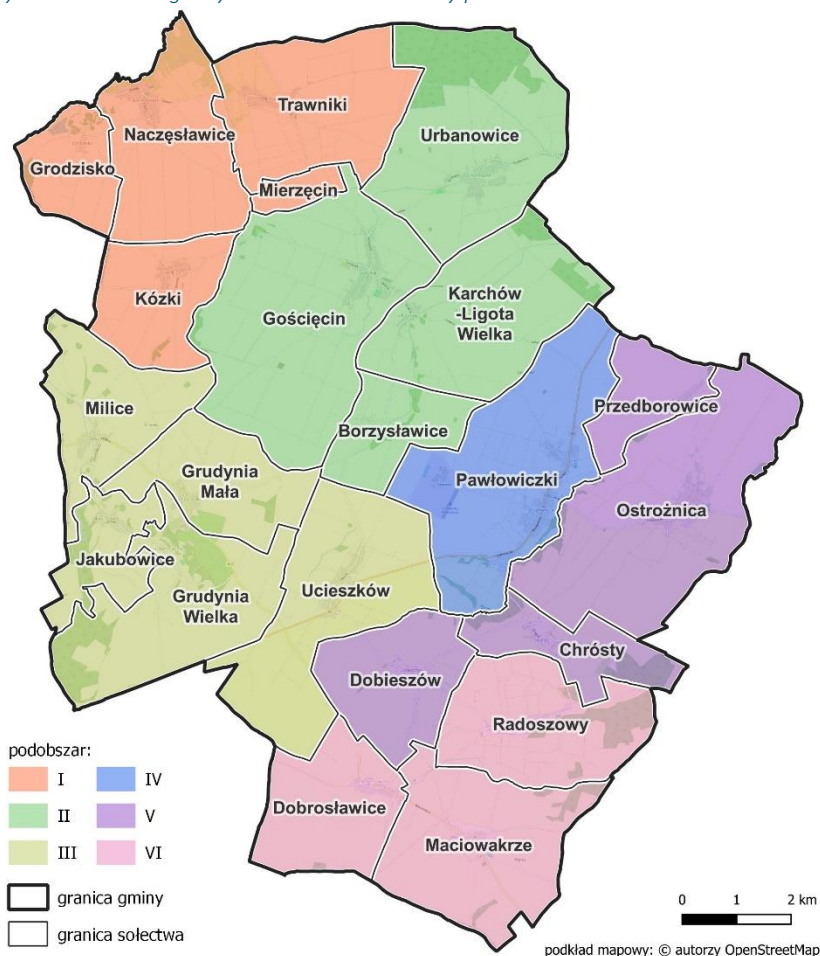
Obszar gminy Pawłowiczki został podzielony na jednostki statystyczne poprzez uwzględnienie zarówno administracyjnego podziału na sołectwa, jak i struktury osadniczej, funkcji oraz naturalnych granic. Z uwagi na dużą liczbę sołectw, zdecydowano się na ich terytorialne powiązanie w celu utworzenia mniejszej liczby obszarów porównawczych. W sumie wyróżniono 6 jednostek porównawczych, których podział wraz z uwzględnieniem powierzchni oraz liczby mieszkańców zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 3 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji (udział wartości - dane w %)

Nazwa obszaru	Powierzchnia [ha]	Udział % powierzchni	Liczba ludności	Udział % ludności
Obszar I	2 449	15,9%	1 141	16,0%
Obszar II	3 756	24,5%	1 491	20,9%
Obszar III	3 272	21,3%	1 310	18,4%
Obszar IV	1 147	7,5%	1 146	16,1%
Obszar V	2 549	16,6%	1 301	18,2%
Obszar VI	2 183	14,2%	748	10,5%
Gmina	15 356	100,0%	7 137	100,0%

Źródło danych: opracowanie własne

Rysunek 1 Podział gminy Pawłowiczki na obszary porównawcze

Źródło danych: opracowanie własne

4.3 Dobór kryteriów delimitacji

Zgodnie z przyjętą metodologią przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej, kolejnym krokiem opracowania było wyselekcjonowanie odpowiednich zmiennych. Właściwe wskaźniki do analizy charakteryzuje to, że w konkretny sposób różnicują obszary porównawcze, wskazując czy na ich terenach występuje sytuacja kryzysowa czy też nie. Poniżej w formie zestawienia tabelarycznego przedstawiono opracowany katalog 28 zmiennych.

Do każdego wybranego wskaźnika dołączono jego opis metodologiczny oraz źródło danych. Co więcej, katalog został podzielony na odpowiednie sfery, z kolei w prawej kolumnie znajduje się wskazanie, czy dana zmienna to stymulanta czy destymulanta. Zależy to od tego, czy wysoka wartość wskaźnika świadczy o rozwoju obszaru gminy (stymulanta), czy też o występowaniu zjawiska kryzysowego (destymulanta).

Tabela 4 Kryteria delimitacji

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KKRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	1. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Pawłowiczki	Stymulanta
	2. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu	Destymulanta
	3. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określa liczbę osób pozostających w rejestrze PUP przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu	Destymulanta
	4. Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	5. Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej, udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KKRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	6. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom z niepełnosprawnością. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	7. Liczba korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom w postaci dożywiania. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby dzieci, które w szkołach otrzymują posiłek na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	8. Pomoc społeczna z tytułu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom mierzącym się z ubóstwem. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	9. Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom walczącym z uzależnieniem od alkoholu. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby zasiłków pomocy społecznej przyznawanych z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	10. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom mierzącym się z bezradnością w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby przypadków bezradności na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	11. Korzystający z dodatku mieszkaniowego na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom, którzy nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pawłowiczki	Destymulanta
	12. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna przedstawiana jako liczba zdarzeń zakwalifikowanych jako przestępstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu	Destymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KKRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	13. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komisarjat Policji w Kędzierzynie-Koźlu	Destymulanta
	14. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji społecznych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Gminy Pawłowiczki	Stymulanta
SFERA GOSPODARCZA	15. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Hurtownia danych CEIDG https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
	16. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Hurtownia danych CEIDG https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
SFERA ŚRODOWISKOWA	17. Ilość wyrobów azbestowych przypadających na 1 mieszkańca [kg na mieszkańca]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Pawłowiczki. Wartość wskaźnika wyrażona została w kg przypadających na jednego mieszkańca gminy. Źródło danych: https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/	Destymulanta
	18. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Destymulanta
	19. Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany jest w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 Źródło danych: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	20. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia udział gospodarstw, w których źródłem jest paliwo stałe, a dokładniej odsetek tych punktów, wskazanych w ewidencji ciepła, których źródłem ogrzewania jest paliwo stałe. Źródło danych: Inwentaryzacja źródeł ciepła (Urząd Gminy Pawłowiczki)	Destymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KKRYZYS (S/D)
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	21. Dostępność punktów usług publicznych (apteki, banki, biblioteki, instytucje kultury, poczta, świetlice, urzędy)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
	22. Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów rekreacyjnych w powierzchni jednostki ogółem. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
	23. Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazuje dostępność przystanków komunikacji publicznej w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako wartość przeliczeniowa liczby przystanków danym obszarze do powierzchni obszaru w km ² . Źródło danych: https://lokalnie.gtvbus.pl/kedzierzyn-kozle/	Stymulanta
	24. Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający dostępność do opieki zdrowotnej na danym obszarze porównawczym. Wyrażony liczbą punktów opieki przypadającym na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://rpwdl.ezdrowie.gov.pl/	Stymulanta
	25. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną vegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA	26. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów przeliczeniu na km ² . Źródło danych: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	Destymulanta
	27. Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Wskaźnik odnoszący się do termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy Pawłowiczki	Destymulanta
	28. Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy Pawłowiczki	Destymulanta

Źródło danych: opracowanie własne

W następnej kolejności oraz zgodnie z przyjętą metodyką przystąpiono do rzetelnej analizy wyróżnionych zmiennych, która przedstawiona została w poniższych podrozdziałach z podziałem na sfery, w formie szczegółowych opisów, w ujęciu tabelarycznym oraz w postaci kartogramów.

4.4 Podsumowanie

Przeprowadzona we wcześniejszych rozdziałach analiza czynników problemowych oraz towarzyszących im negatywnych zjawisk pozwoliła na identyfikację obszaru zdegradowanego, a w dalszej kolejności wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Metodyka wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

1	Podział obszaru gminy na jednostki porównawcze;
2	Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji;
3	Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku zweryfikowano sytuację obszarów problemowych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych ze źródeł), normalizacja (standaryzacja) danych zastanych;
4	Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspołecznym;
5	Weryfikacja sytuacji problemowej w gminie, wyodrębnienie obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich mieszkańców gminy).

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji⁸, obszar nazywany jest zdegradowanym jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz w przypadku wystąpienia co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych lub technicznych. Ponadto według ww. ustawy, kluczowymi kryteriami wyznaczenia obszaru zdegradowanego są czynniki w sferze społecznej. W związku z tym w analizie skupiono się na kryteriach delimitacji, które związane są z sytuacją demograficzną, kapitałem ludzkim i społecznym, wsparciem społecznym, ogólnym bezpieczeństwem oraz problemem bezrobocia.

Wynik analizy sfery społecznej, która w decydujący sposób wpływa na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, zobrazowany został wskaźnikiem syntetycznym. Wysoki wynik tego wskaźnika, który przekracza średnią wartość dla całej gminy, wskazuje na najwyższe natężenie negatywnych zjawisk

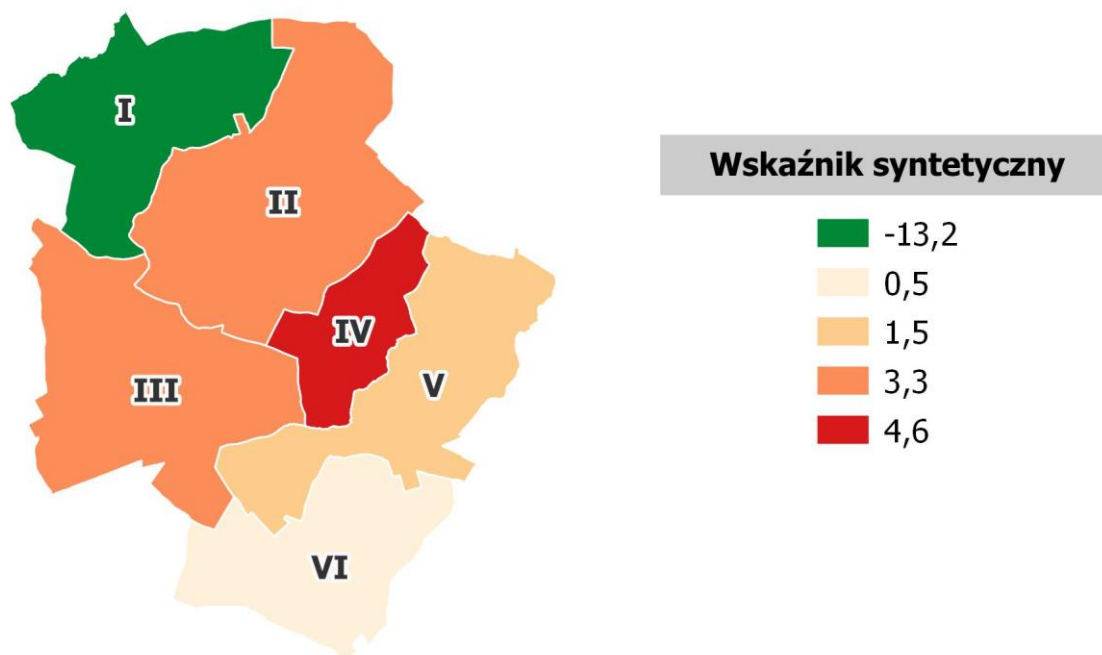
⁸ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

społecznych. Poniżej zaprezentowano zbiorczo wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej oraz ich wartości zestandaryzowane, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych jednostek porównawczych.

Poszczególne etapy wyznaczania wskaźnika syntetycznego:

1	Normalizacja poszczególnych zjawisk kryzysowych – czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe;
2	Określenie charakteru wskaźnika (czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą) oraz przekształcenie wartości wskaźników cząstkowych;
3	Wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego będącego sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych.

Grafika 2 Podsumowanie analizy obszarów

Źródło danych: opracowanie własne

Poniższe tabele prezentują podsumowania wskaźników zastosowanych do przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej i najistotniejszy wskaźnik syntetyczny, który przedstawia zakres problemów w sferze społecznej.

Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników

Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców
Obszar I	-2,6	8,8	4,4	8,8	71,9	6,1	0,0
Obszar II	-8,0	36,9	19,5	25,5	275,7	3,4	2,0
Obszar III	-8,4	28,2	14,5	22,9	306,9	8,4	6,9
Obszar IV	-8,7	26,2	14,0	19,2	259,2	6,1	3,5
Obszar V	-6,1	21,5	11,5	18,4	226,0	8,5	6,1
Obszar VI	0,0	14,7	13,4	30,7	274,1	1,3	2,7
Gmina	-5,7	22,7	12,9	20,9	235,6	5,6	3,5

Nazwa obszaru	Pomoc społeczna z tytułu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gosp. dom. na 1000 mieszkańców	Korzystający z dodatku mieszkaniowego na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Obszar I	3,5	0,0	1,8	0,0	4,4	5,3	4,4
Obszar II	47,6	0,7	2,0	1,3	6,7	6,0	4,7
Obszar III	13,0	0,0	3,1	5,3	5,3	2,3	3,8
Obszar IV	7,9	10,5	1,7	4,4	10,5	5,2	1,7
Obszar V	7,7	30,7	0,0	0,8	6,9	4,6	1,5
Obszar VI	10,7	0,0	4,0	6,7	6,7	8,0	4,0
Gmina	15,1	7,0	2,1	3,1	6,8	5,2	3,4

Źródło danych: opracowanie własne

Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości zstandaryzowane

Nazwa obszaru	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców	Syntetyczny Wskaźnik degradacji
Obszar I	-0,85	-1,39	-1,72	-1,63	-1,94	0,18	-1,36	-13,2
Obszar II	0,67	1,41	1,34	0,61	0,47	-0,81	-0,59	3,3
Obszar III	0,77	0,55	0,33	0,26	0,84	0,98	1,29	3,3
Obszar IV	0,86	0,34	0,22	-0,23	0,28	0,17	-0,02	4,6
Obszar V	0,14	-0,12	-0,27	-0,33	-0,11	1,00	1,01	1,5
Obszar VI	-1,58	-0,80	0,10	1,32	0,46	-1,52	-0,33	0,5

Nazwa obszaru	Pomoc społeczna z tytułu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gosp. dom. na 1000 mieszkańców	Korzystający z dodatku mieszkaniowego na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny Wskaźnik degradacji
Obszar I	-0,71	-0,57	-0,25	-1,12	-1,14	0,01	-0,74	-13,2
Obszar II	2,00	-0,51	-0,06	-0,64	-0,02	0,42	-0,97	3,3
Obszar III	-0,13	-0,57	0,71	0,82	-0,68	-1,58	-0,33	3,3
Obszar IV	-0,44	0,28	-0,26	0,47	1,80	0,00	1,18	4,6
Obszar V	-0,45	1,92	-1,54	-0,84	0,08	-0,34	1,33	1,5
Obszar VI	-0,27	-0,57	1,41	1,31	-0,03	1,49	-0,47	0,5

Źródło danych: opracowanie własne

Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów – sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników, część 1

Nazwa obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na 1 mieszkańca [kg na mieszkańca]	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych
Obszar I	30,7	0,9	254 732,7	0,0%	16,2	62,7%	4,4
Obszar II	31,5	-0,7	223 841,7	0,0%	16,3	67,3%	4,0
Obszar III	32,8	2,3	282 618,3	9,2%	15,6	67,5%	3,1
Obszar IV	54,1	1,7	192 342,9	36,6%	16,9	57,2%	5,2
Obszar V	26,1	0,8	362 305,9	0,0%	17,1	68,9%	3,1
Obszar VI	28,1	-1,3	421 589,6	0,0%	16,2	71,2%	6,7
Gmina	33,9	0,6	289 571,9	7,6%	16,3	65,8%	4,4

Nazwa obszaru	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Dostępność komunikacyjna	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
Obszar I	0,29	13,7%	0,0	97,2%	2,0	20,0%	100,0%
Obszar II	0,45	19,6%	0,7	97,5%	2,5	33,3%	100,0%
Obszar III	0,52	21,6%	1,5	97,1%	2,8	33,3%	100,0%
Obszar IV	0,96	13,7%	1,7	93,4%	3,6	37,5%	100,0%
Obszar V	0,51	19,6%	0,0	97,0%	2,3	20,0%	100,0%
Obszar VI	0,46	11,8%	0,0	96,8%	3,2	25,0%	100,0%
Gmina	0,53	16,7%	0,7	96,5%	2,7	28,2%	100,0%

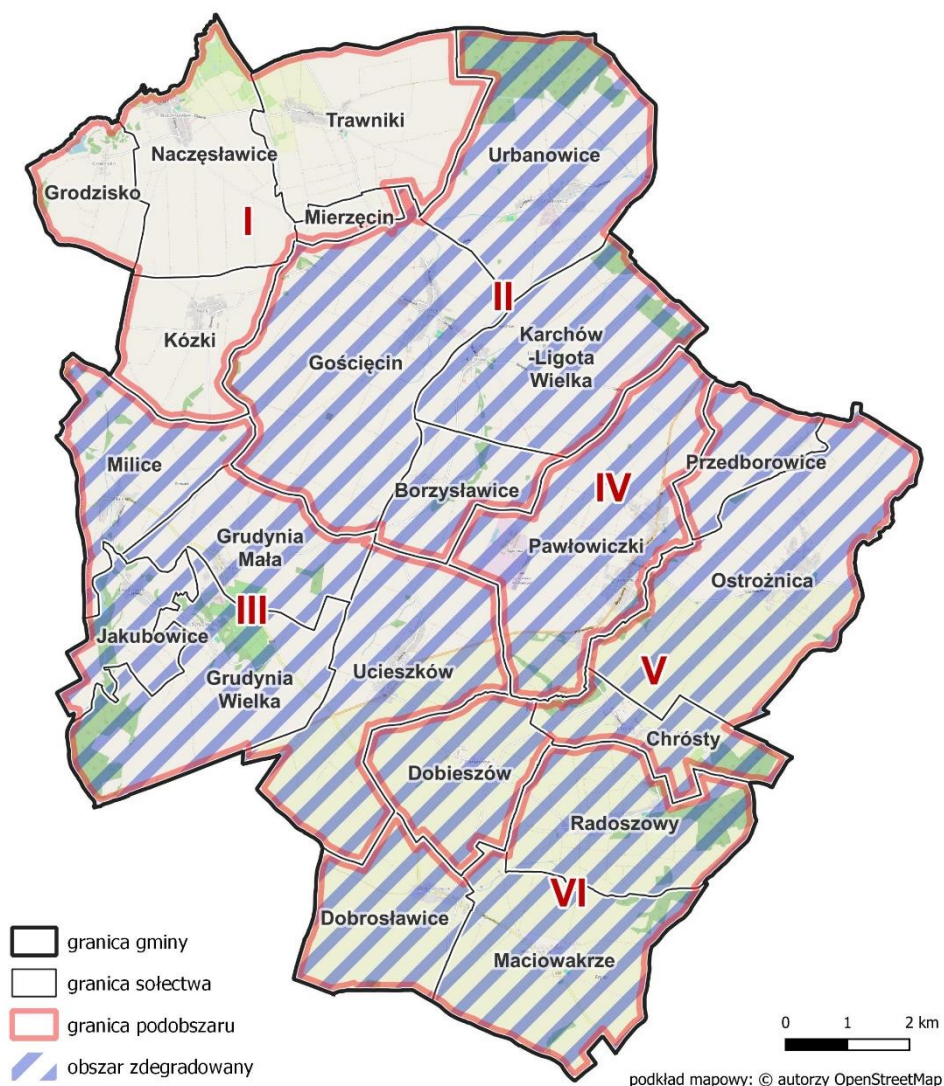
Źródło danych: opracowanie własne

4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Celem procesu rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez kompleksowe działania. Ponadto rewitalizacja zakłada wykorzystanie potencjałów oraz uwarunkowań, którymi charakteryzuje się dana jednostka. Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego następuje poprzez realizację zintegrowanych przedsięwzięć na rzecz lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni oraz gospodarki.

W gminie Pawłowiczki z uwagi na natężenie negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, a także występującej niekorzystnej sytuacji w pozostałych sferach, wskazano jako obszar zdegradowany pięć jednostek: Obszar II (Borzysławice, Gościęcín, Karchów-Ligota Wielka, Urbanowice,), Obszar III (Grudynia Mała, Grudynia Wielka, Jakubowice, Milice, Ucieszków), Obszar IV (Pawłowiczki), Obszar V (Chrósty, Dobieszów, Ostroźnica, Przedborowice) oraz Obszar VI (Dobrosławice, Maciowakrze, Radoszowy).

Mapa 1. Obszar zdegradowany gminy Pawłowiczki

Źródło danych: Opracowanie własne

Przedstawiony na powyższej grafice obszar zdegradowany zajmuje łącznie powierzchnię 12 907 ha (84,1% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 5 996 osób (84,0% mieszkańców gminy).

Ostatnim etapem diagnozy delimitacyjnej jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który zgodnie z poniższymi zapisami ustawy o rewitalizacji charakteryzuje się poprzez:

„Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji” (art. 10 pkt 1 ustawy o rewitalizacji [Dz. U. z 2024 r. poz.278]).

„Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic” (art. 10 pkt 2 ustawy o rewitalizacji).

W gminie Pawłowiczki obszar rewitalizacji wyznaczono na terenie czterech jednostek porównawczych: Podobszar II (wieś Gościęcín), Podobszar VI (wieś Maciowakrze), Podobszar V (wieś Ostroźnica) oraz Podobszar IV (wieś Pawłowiczki). Wskazane obszary charakteryzują się szczególnie wysokim natężeniem negatywnych zjawisk społecznych (syntetyczny wskaźnik degradacji przyjął wartość niekorzystną, czyli większą od zera), a równocześnie odnotowano wysoką skalę negatywnych zjawisk o charakterze pozaspółcznym. Na wyznaczenie obszaru rewitalizacji w zawężonym kształcie miała również wpływ ocena potencjału przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych oraz aktualny stan zagospodarowania terenu, który może mieć znaczenie dla realizacji potencjalnych przedsięwzięć. Wyodrębniony obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim potencjałem dla lokalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 8. Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

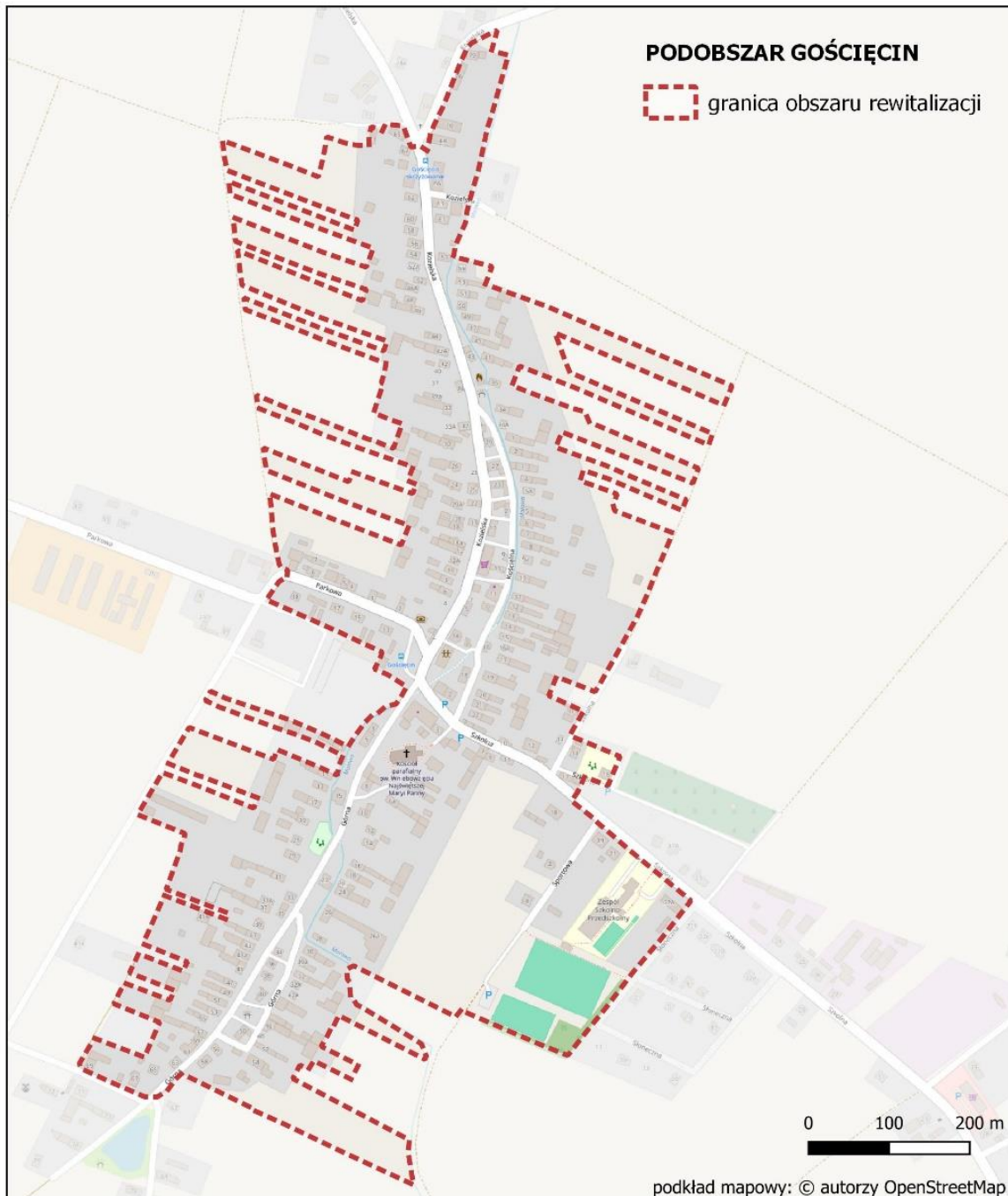
Obszar	Powierzchnia [ha]	% powierzchni	Ludność [os]	% ludności
Gmina Pawłowiczki	15 356	100,0%	7 137	100,00%
Obszar Zdegradowany	12 907	84,05%	5 996	84,0%1
Obszar Rewitalizacji	178	1,16%	1 837	25,74
OR Gościęcín	48	0,31%	510	7,15%
OR Maciowakrze	52	0,34%	336	4,71%
OR Ostroźnica	26	0,17%	336	4,71%
OR Pawłowiczki	53	0,34%	655	9,18%

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pawłowiczki

łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 178 ha (1,16% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 1 837 osób (25,74% mieszkańców gminy). Oznacza to, że wyznaczony obszar

rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie powierzchni oraz liczby ludności obszaru.

Mapa 2. Obszar rewitalizacji — podobszar Gościęcín

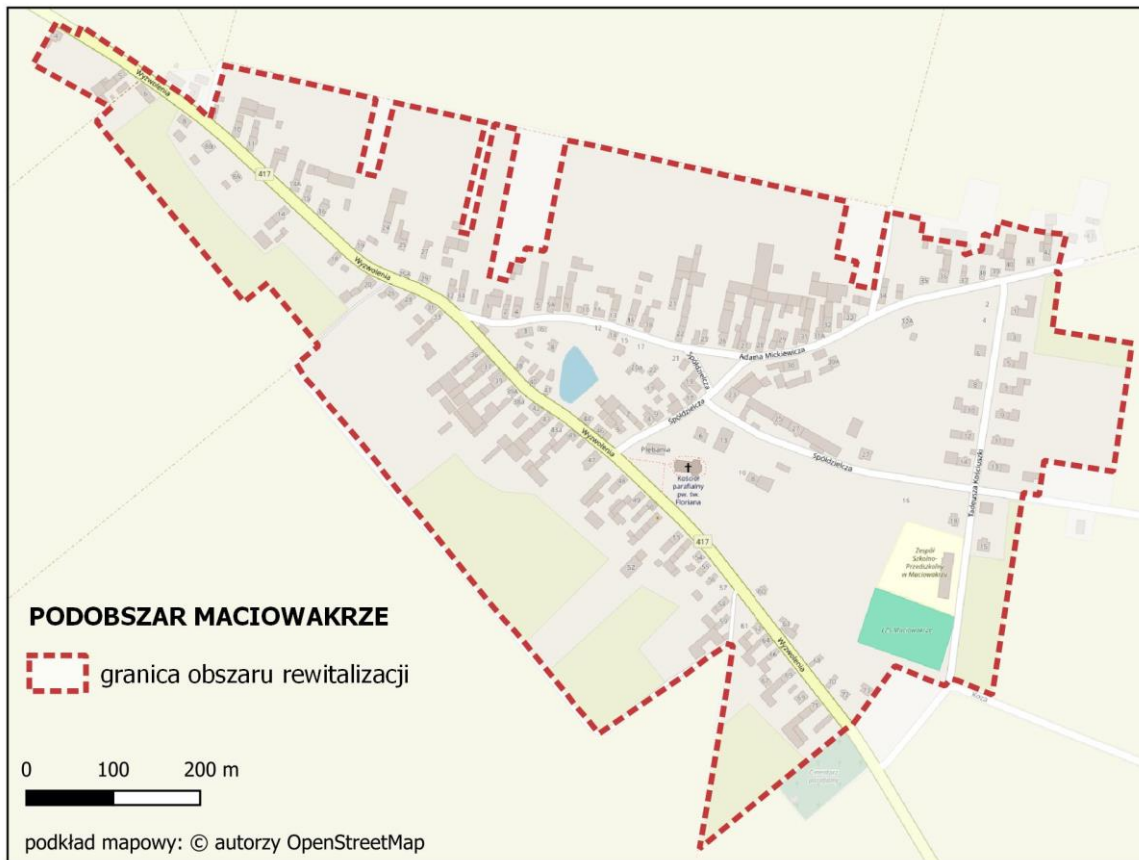

Źródło danych: Opracowanie własne

– Podobszar rewitalizacji Gościęcín (znajdujący się w jednostce II) ma 48 ha powierzchni (co stanowi 0,31% całej powierzchni gminy), a liczba zamieszkującej go ludności to 510 osób (co stanowi 7,15% populacji gminy). Obszar rewitalizacji obejmuje punkty takie jak: OSP Gościęcín, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gościęcínie, a także Kościół Rzymskokatolicki pw. Wniebowzięcia NMP. Ponadto w tym

podobszarze rewitalizacji zlokalizowane są różnorodne usługi oraz miejsca rekreacji i sportu, takie jak place zabaw czy boisko sportowe.

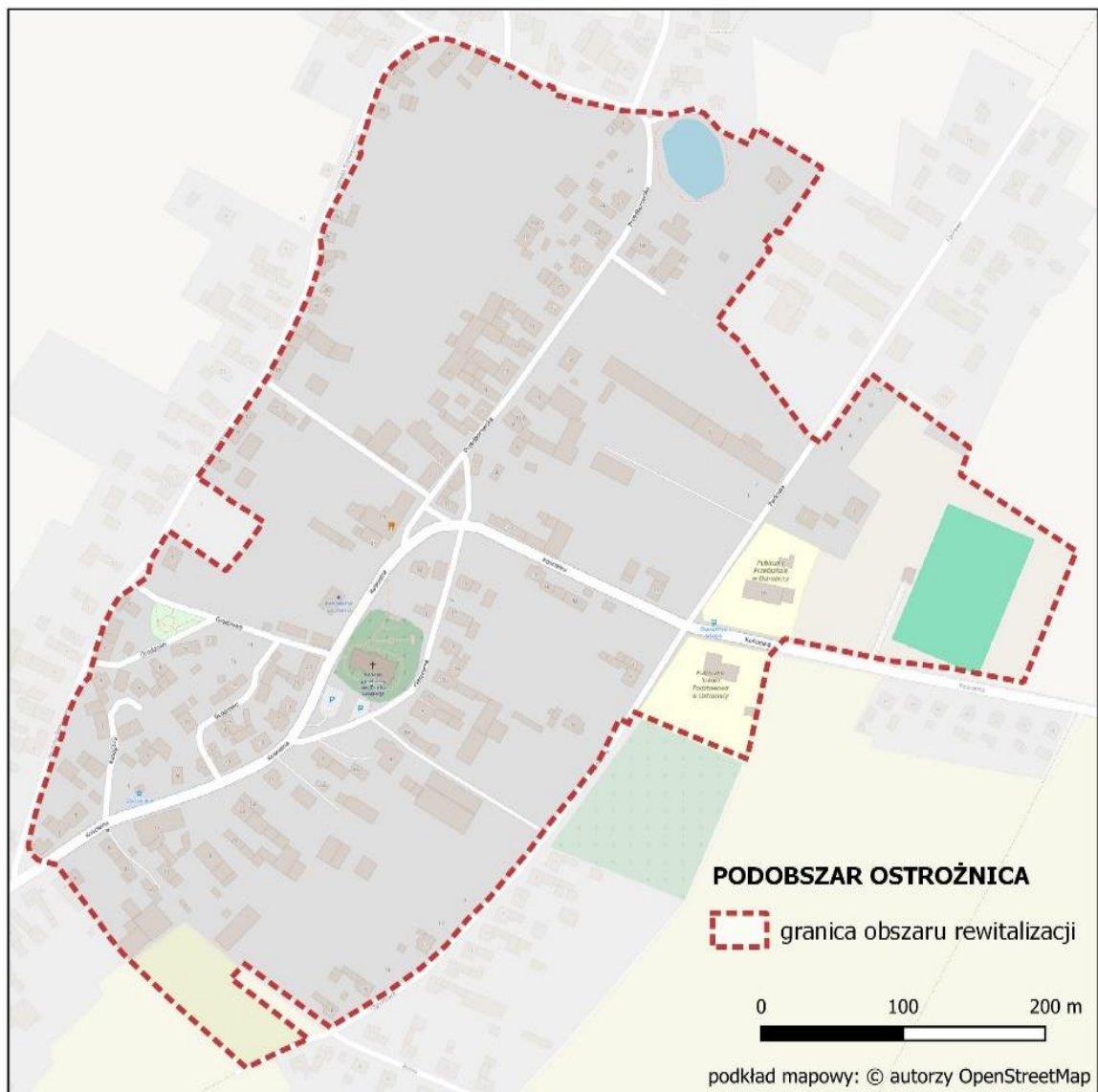
Mapa 3. Obszar rewitalizacji — podobszar Maciowakrze

Źródło danych: Opracowanie własne

– Podobszar rewitalizacji Maciowakrze (znajdujący się w jednostce VI) ma 52 ha powierzchni (co stanowi 0,34% całej powierzchni gminy), a liczba zamieszkującej go ludności to 336 osób (co stanowi 4,71% populacji gminy). W tym podobszarze rewitalizacji zlokalizowane są: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Maciowakrze, OSP w Maciowakrze, boisko sportowe, Parafia rzymskokatolicka św. Floriana oraz różne usługi.

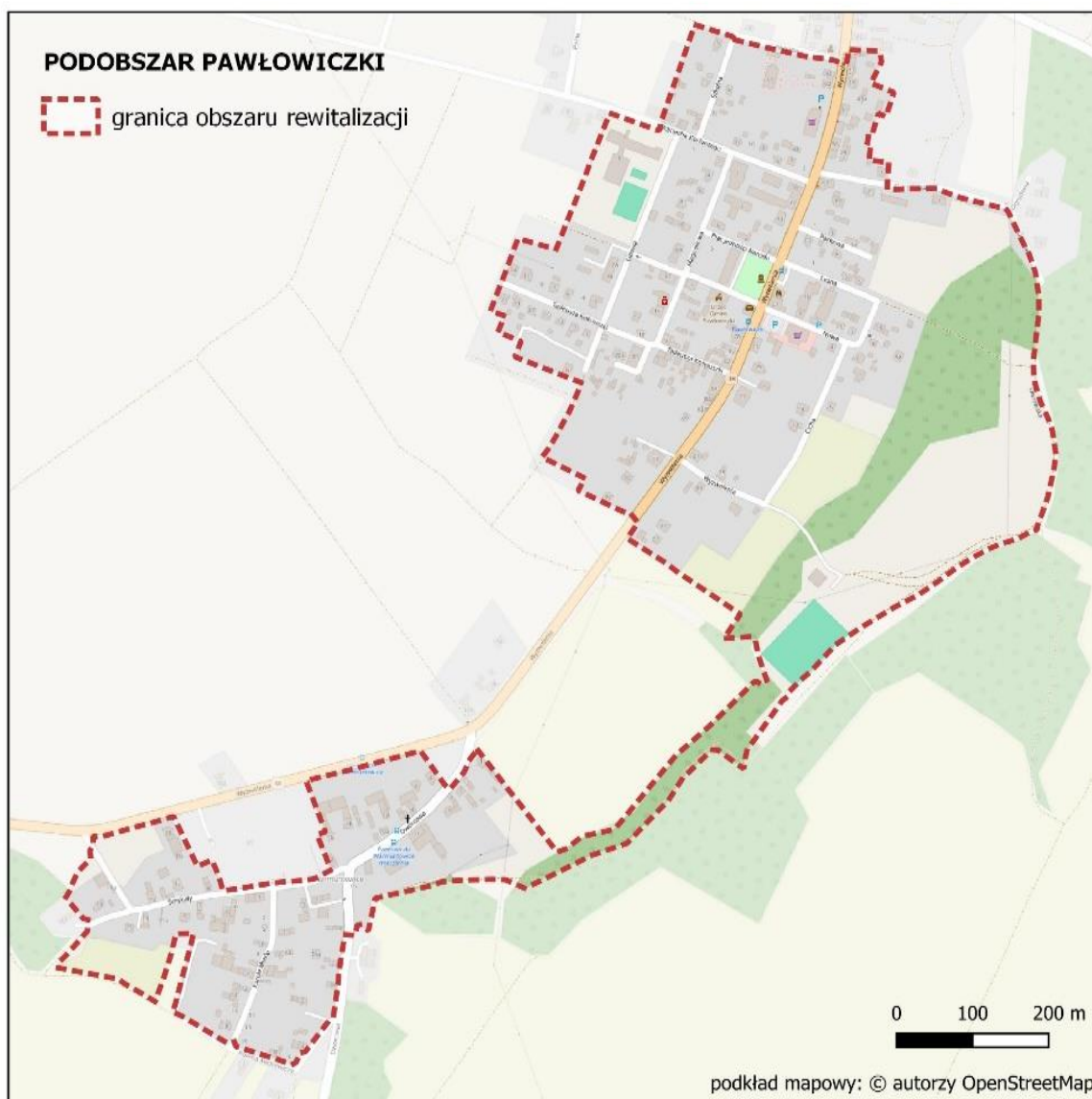
Mapa 4. Obszar rewitalizacji — podobszar Ostrożnica

Źródło danych: Opracowanie własne

– Podobszar rewitalizacji Ostrożnica (znajdujący się w jednostce V) ma 26 ha powierzchni (co stanowi 0,17% całej powierzchni gminy), a liczba zamieszkującej go ludności to 336 osób (co stanowi 4,71% populacji gminy). Obszar rewitalizacji obejmuje punkty takie jak: OSP Ostrożnica, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ostrożnicy, Publiczne Przedszkole w Ostrożnicy oraz Kościół Rzymskokatolicki pw. Ducha Świętego wraz z parafią. Ponadto w tym podobszarze rewitalizacji zlokalizowane są różnorodne usługi oraz miejsca rekreacji i sportu, takie jak plac zabaw czy boisko.

Mapa 5. Obszar rewitalizacji — podobszar Pawłowiczki

Źródło danych: Opracowanie własne

– Podobszar rewitalizacji Pawłowiczki (znajdujący się w jednostce IV) ma 53 ha powierzchni (co stanowi 0,34% całej powierzchni gminy), a liczba zamieszkującej go ludności to 655 osób (co stanowi 9,18% populacji gminy). Obszar rewitalizacji obejmuje centrum administracyjne gminy – Urząd Gminy Pawłowiczki, a także inne jednostki organizacyjne, takie jak: Dom Spotkań (świetlica), Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Janusza Korczaka w Pawłowiczkach. Ponadto w tym podobszarze rewitalizacji znajduje się wiele różnorodnych usług oraz miejsca rekreacji i sportu.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Analizowany obszar rewitalizacji został wyznaczony uchwałą Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 kwietnia 2023 roku (uchwała nr LXVI/475/2023 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki) oraz ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego dnia 02.05.2023. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego 2023.1613).

Obszar rewitalizacji składa się z 4 podobszarów.

5.1 Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji stanowi część gminy Pawłowiczki i składa się z 4 podobszarów:

- podobszar Pawłowiczki,
- podobszar Gościęcín,
- podobszar Maciowakrze,
- podobszar Ostroźnica.

Sieć osadniczą gminy Pawłowiczki tworzą 22 sołectwa, a ośrodkiem administracyjnym gminy jest wieś Pawłowiczki. Teren gminy przecinają dwa ważne trakty komunikacyjne. Pierwszy z nich to droga krajowa nr 38 (granica państwa/ Krnov – Kędzierzyn-Koźle) przebiegająca osiowo przez środek gminy (kierunek północno-wschodni i południowo-zachodni); droga wojewódzka 417 (Laskowice - Racibórz), która ma znaczenie regionalne (umożliwia połączenie pomiędzy Raciborzem, a Głogówkiem i Prudnikiem

Osadnictwo na terenie Pawłowiczek sięga XIII wieku. Lokacja wsi na tym terenie była dość intensywna ze względu na występowanie urodzajnych gleb i lekko pofałdowanego charakteru terenu. W XIII wieku ulokowano tu aż 14 wsi. Wczesnośredniowieczne osadnictwo skupiało się przede wszystkim w zachodniej i południowej części gminy. Ze względu na żyzność gleb lessowych teren dzisiejszej gminy Pawłowiczki był uprzywilejowanym dla osadnictwa, a wszystkie powstałe wsie miały charakter rolniczy. Pomiędzy XIV, a XV wiekiem lokowane są kolejne wsie. Do końca XVI wieku ostatecznie wykształciła się dzisiejsza sieć osadnicza. Ze względu na podobny rodowód poszczególne wsie gminy charakteryzują się wspólnymi cechami. Wiele z nich do dziś zachowało średniowieczne struktury przestrzenne.

Współcześnie gminę dotyczą negatywne zjawiska społeczne: starość demograficzna, bezrobocie, ograniczona dostępność do usług, niska aktywność społeczna i ubóstwo dochodowe.

Wyróżniony obszar rewitalizacji składa się z 4 podobszarów, z czego jeden z nich – Pawłowiczki – stanowi centrum administracyjne gminy.

5.2 Podobszar rewitalizacji Pawłowiczki

Liczba mieszkańców podobszaru	655
Powierzchnia podobszaru	53 ha

Podobszar rewitalizacji Pawłowiczki, to serce gminy, zarówno w sensie geograficznym jak i administracyjnym oraz społecznym. Osią podobszaru jest ul. Wyzwolenia (DK 38). Podobszar od południa ogranicza ul. Adama Mickiewicza. Północna granica obszaru przebiega wzdłuż ulicy Akacyjowej.

Podobszar Pawłowiczki to miejsce łączące w sobie wiele funkcji – przede wszystkim administracyjne, usługowe, handlowe, ale także mieszkaniowe, rekreacyjne czy turystyczne. To funkcjonalne centrum gminy, które dotykają zróżnicowane problemy natury społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej.

Głównymi przesłankami, które zdecydowały o podjęciu działań rewitalizacyjnych na tym podobszarze było występowanie negatywnych zjawisk w sferach społecznych i pozaspołecznych, ale także potencjał obszaru, który może zostać wykorzystany w celu pozytywnego oddziaływania na pozostałe części gminy. W granicach podobszaru znajduje się wiele istotnych z punktu widzenia mieszkańców instytucji: Urząd Gminy Pawłowiczki, Dom Spotkań, Gminna Biblioteka Publiczna GOPS oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Janusza Korczaka w Pawłowiczkach. Zagęszczenie instytucji i usług świadczonych na rzecz społeczności lokalnej daje wiele możliwości i kierunków działań rewitalizacyjnych.

Sfera społeczna

Zgodnie z analizą danych do głównych problemów obszaru należy:

- niski przyrost naturalny i wyludnianie się podobszaru,
- zwiększone zapotrzebowanie na wsparcie ośrodka pomocy społecznej,
- niski poziom zaangażowania,
- obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego,
- zwiększony poziom bezrobocia.

W latach 2017-2022 liczba mieszkańców całej gminy Pawłowiczki zmniejszyła się o 546 osób (około 7%⁹). Depopulacja podobszaru może prowadzić do utraty funkcji społeczno-gospodarczych oraz spadków dochodów gminy, a tym samym do zmniejszenia środków na utrzymanie usług i infrastruktury społecznej na odpowiednim poziomie oraz ograniczać możliwości inwestycyjne samorządu.

⁹ Dane GUS – dotyczą całej gminy Pawłowiczki

Tabela 9 Demografia – podobszar Pawłowiczki

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-5,66	-9,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

W 2022 liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na analizowanym obszarze wyniosła około 14 osób, co stanowi ponad 10% ogólnej liczby osób pobierających świadczenia. Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia na 1000 mieszkańców na podobszarze Pawłowiczki wynosi 21,37 i jest wyższy niż przeciętna wartość wskaźnika dla gminy Pawłowiczki. Podobszar Pawłowiczki zamieszkuje również 12% ogólnej liczby osób pobierających świadczenia pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność. Można zauważyć, że skala zjawiska dotycząca osób korzystających z pomocy społecznej i osób ze szczególnymi potrzebami jest zbliżona do średniej gminnej. Nie mniej w kilku przypadkach, takich jak: pobieranie świadczeń z powodu alkoholizmu, niepełnosprawności zauważa się przekroczenia średniej gminnej, co może wskazywać na konieczność prowadzenia działań aktywizujących i włączających te grupy osób w życie społeczne.

Tabela 10 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Pawłowiczki

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	20,92	21,37
Liczba korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców	3,53	4,58
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gosp.dom. na 1000 mieszkańców	2,1	3,05
Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	6,98	10,69
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	5,63	7,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Pawłowiczki

Ponadto obserwuje się tu także zwiększoną liczbę osób bezrobotnych – wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców na podobszarze wyniósł 29,01, przy wartości gminnej na poziomie 22,72, co może wskazywać na niską chłonność rynku pracy i trudności w znalezieniu atrakcyjnego zatrudnienia.

Tabela 11 Rynek pracy – podobszar Pawłowiczki

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	22,72	29,01

Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	12,87	16,79
--	-------	-------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kędzierzyn-Koźle

Zła sytuacja materialna mieszkańców, po części wynikająca ze zwiększonego poziomu bezrobocia, może prowadzić do problemu uzależnień, (na co wskazuje zwiększona liczba osób pobierających świadczenie ze względu na chorobę alkoholową). Dodatkowo na podobszarze obserwuje się obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego. Choć w liczbach bezwzględnych liczba negatywnych zdarzeń nie jest wysoka, to statystycznie na podobszarze dwa razy częściej dochodzi do przestępstw i częściej występują tu zdarzenia drogowe niż w innych częściach gminy Pawłowiczki.

Tabela 12 Bezpieczeństwo publiczne – podobszar Pawłowiczki

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	5,24	7,63
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	6,75	12,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP Kędzierzyn-Koźle

Widocznym negatywnym zjawiskiem dotyczącym obszar jest niski poziom aktywności społecznej wyrażony niską liczbą organizacji pozarządowych. Mimo, iż podobszar stanowi funkcjonalne centrum gminy, liczba organizacji społecznych jest tu niższa niż przeciętnie w gminie.

Dobrym rozwiązaniem tego problemu może być wsparcie mieszkańców z zakresu zakładania i prowadzenia podmiotów pozarządowych (stowarzyszeń, fundacji, klubów).

Tabela 13 Aktywność społeczna – podobszar Pawłowiczki

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,36	3,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Na terenie gminy Pawłowiczki zauważalny jest także spadek aktywności sportowej i rekreacyjnej. W całej gminie w 2022 roku, wg GUS ćwiczyło 105 osób, co względem roku 2018 oznacza spadek liczby ćwiczących o 36,0%. Zjawisko to jest wynikiem zarówno braku odpowiedniej oferty skierowanej do różnych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji (młodzieży, osób w wieku senioralnym), a także złego stanu funkcjonującej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

Tabela 14 Aktywność sportowa i rekreacyjna mieszkańców gminy Pawłowiczki

	2018	2020	2022	dynamika

kluby	5	3	2	-60%
członkowie	141	59	37	-74%
ćwiczący ogółem	163	107	105	-36%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza podobszaru Pawłowiczki jest najbardziej korzystna spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji. W związku z lokalizacją podobszaru w centrum administracyjnym gminy liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych jest tu wysoka (62 podmioty, stanowiące niecałe 26% wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie Pawłowiczki). W zakresie rozwoju przedsiębiorczości w 2022 roku odnotowano (1,75) dodatni bilans wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do nowo zarejestrowanych, co wskazuje, że na wskazanym podobszarze w danym roku więcej podmiotów zostało zarejestrowanych niż wyrejestrowanych i wartość ta jest znacznie wyższa niż średnia wartość w gminie Pawłowiczki.

Tabela 15 Sfera gospodarcza – Pawłowiczki

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	33,9	54,10
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,6	1,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera techniczna

Na podobszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie ponad 41 obiektów zabytkowych, a wartość wskaźnika liczby zabytków na km² wynosi 3,75 (przy średniej wartości dla gminy Pawłowiczki na poziomie 2,7). Występowanie zabytków jest jednocześnie atutem i obciążeniem dla podobszaru. Utrzymanie zabytkowej tkanki gminy jest dużym wyzwaniem finansowym, a z drugiej strony może przyczynić się do wzmocnienia kapitału turystycznego i społecznego obszaru. Dodatkowymi problemami, prowadzącymi do kryzysu w sferze technicznej jest brak dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób o szczególnych potrzebach oraz brak stosowania energooszczędnych rozwiązań. Szczególnie istotna jest poprawa dostępności obiektów świadczących usługi publiczne, ponieważ ze względu na ich brak dostosowania grupy mieszkańców ze szczególnymi potrzebami są wykluczeni z niektórych aspektów życia społecznego.

W konsekwencji wskazanych deficytów budynki użyteczności publicznej są trudno dostępne dla mieszkańców, a brak zastosowania energooszczędnych technologii prowadzi do wzrostu kosztów utrzymania infrastruktury.

Tabela 16 Sfera techniczna – Pawłowiczki

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Liczba zabytków na km ²	2,70	3,75
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	28,2%	37,50%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100%	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera środowiskowa

W związku ze stosunkowo wysokim stopniem zurbanizowania podobszaru Pawłowiczki występuje tu problemem przekroczenia norm jakości powietrza, a średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego P.M2.5 wynosi 16,9 µg/m³ (przy średniej wartości dla gminy Pawłowiczki na poziomie 16,3 µg/m³. Należy również zwrócić uwagę, iż średnioroczna norma stężenia pyłu zawieszonego P.M2.5 ustalona przez WHO¹⁰ wynosi 10 µg/m³.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Do głównych problemów podobszaru należy zaliczyć stosunkowo niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem. Podobszar Pawłowiczki pełni głównie funkcje usługowe, handlowe, mieszkaniowe oraz sportowe i rekreacyjne.

Morfogenetycznie Pawłowiczki stanowią wieś wielodrożną, co związane jest występowaniem na terenie całej miejscowości trzech układów przestrzennych (Rzeczyca, Pawłowiczki i Warmontowice). Obszar rewitalizacji obejmujący układ Pawłowiczek powstał jako osada rzemieślników wokół czworobocznego placu, stanowiącego ośrodek rozplanowania. Wzdłuż krótszych pierzei placu wybudowano dużych rozmiarów budynki, przeznaczone pierwotnie dla niezamężnych kobiet (tzw. dom siostr) i niezonatych mężczyzn (tzw. dom bracki). Przy dłuższych pierzejach placu i ulicach wybiegających z jego narożników usytuowano domy jednorodzinne o charakterze miejskim, w zwartej pierzei zabudowy. Większość zabudowy została zaprojektowana przez M. Rietza. Domy są murowane z cegły, piętrowe, trzy- lub czteroosiowe, z kondygnacjami rozdzielonymi gzymsami, otynkowane i sytuowane kalenicowo. Cześć z

¹⁰ WHO – Światowa Organizacja Zdrowia

nich została wzniesiona jeszcze przed 1780 rokiem, a pozostałe do roku 1810. W roku 1822 wybudowano nową szkołę ewangelicką, a wzdłuż ulicy wychodzącej w kierunku zachodnim, prowadzącej do cmentarza ewangelickiego, nasadzono aleję lipową. Ze względu na unikalność układu autorzy Studium sugerują aby sieć osadnicza gminy, w tym wsi Pawłowiczki została poddana ochronie i zrewaloryzowana¹¹.

Do charakterystycznych elementów układu przestrzenno-funkcjonalnego podobszaru Pawłowiczki należy usytuowany we wschodniej części podobszaru rozległy park o powierzchni 4,2 ha wraz z towarzyszącą infrastrukturą sportową (boisko). Park wraz z boiskiem stanowią niewątpliwie atrakcyjne tereny gminne służące rekreacji integracji i wzmacniania więzi lokalnych. Ze względu na swój zły stan techniczny obiekty te wymagają wsparcia, aby mogły być w pełni wykorzystane i zaspokajać potrzeby mieszkańców. Innym istotnym obiektem z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych jest budynek domu spotkań, ujęty w ewidencji zabytków zlokalizowanych na terenie gm. Pawłowiczki (poz. 377). Obiekt ten nie jest dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności i jest w złym stanie technicznym (częściowo zniszczony dach, elewacja). Budynek z powodzeniem może pełnić funkcje kulturalne, integrując społeczność lokalną. Jednak ze względu na występujące bariery architektoniczne jak i wskazane wcześniej deficyty nie jest w pełni użytkowany.

Jak wspomniano podobszar Pawłowiczki to funkcjonalne centrum gminy Pawłowiczki, występuje tu zagęszczenie usług i punktów handlowych. Zgodnie z pozyskanymi danymi podobszar ten charakteryzuje się stosunkowo dobrą dostępnością do punktów usług publicznych i wysokim udziałem powierzchni terenów rekreacyjnych. Do deficytów podobszaru, które świadczą o występowaniu kryzysu, można zaliczyć stosunkowo niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem. Świadczy to o znacznym zasklepieniu gruntów, co może prowadzić do powstawania wysp ciepła i problemów w trakcie gwałtownych zjawisk pogodowych.

¹¹ Za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowiczki, s. 35-36

Tabela 17 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Pawłowiczki

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Pawłowiczki
Dostępność do punktów usług publicznych	4,4	5,24
Dostępność komunikacyjna (udział liczby przystanków)	16,7%	13,73%
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	96,5%	89,6%
Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,53	0,96

Źródło: opracowanie własne

Problemy i potencjały podobszaru Pawłowiczki

POTENCJAŁY	PROBLEMY
Wysoka dostępność komunikacyjna podobszaru	Problemy demograficzne obszaru (niski przyrost naturalny)
Silna pozycja gospodarcza	Zwiększone zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej
Dostępność terenów rekreacyjnych	Zwiększony poziom bezrobocia
Dostępność punktów usług publicznych	Niski poziom bezpieczeństwa publicznego
	Obniżająca się aktywność sportowa, rekreacyjna
	Niski poziom aktywności społecznej
	Zapóźnienia w zakresie termomodernizacji i dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób o szczególnych potrzebach
Wysoka liczba zabytków	Zły stan techniczny niektórych obiektów zabytkowych

5.2 Podobszar rewitalizacji Gościęcina

Liczba mieszkańców podobszaru	510
Powierzchnia podobszaru	48 ha

Historia miejscowości sięga XIII wieku – okresu kolonizacji Śląska. W piśmiennictwie pierwsze wzmianki na temat Gościęcina pochodzą z 1221 roku. Za panowania księcia Kazimierza opolskiego na tym terenie osiedlili się głównie Niemcy w odróżnieniu do innych pobliskich miejscowości. Pod koniec XVIII wieku wieś liczyła 765 mieszkańców. W połowie XIX wieku we wsi funkcjonowały dwa młyny (wiatraki), a ludność dzięki nowoczesnym metodom gospodarowania doszła do znacznego dobrobytu i wysokiego poziomu rozwoju. Działania wojenne (przede wszystkim podczas drugiej wojny światowej) przyniosły znaczne zmiany w miejscowości. Zaraz po wojnie w 1945 miejscowość została zasiedlona głównie przez repatriantów z powiatu lwowskiego przy jednoczesnym exodusie ludności niemieckiej. Współcześnie Gościęcina to wieś o charakterze rolniczym, a w związku z wielowiekową historią osadnictwa bogata w zabytki, do których należą między innymi:

- kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny,
- drewniany kościółek pw. św. Bryksjusza.

Podobszar rewitalizacji zostały wyznaczone zgodnie z przebiegiem i zabudową wzdłuż głównej drogi – ul. Kozielskiej, stanowiącej główną drogę dojazdową do wsi.

Sfera społeczna

Na podobszarze Gościęcina dostrzega się stopniowe zmniejszanie się populacji obszaru. Wysoki, ujemny przyrost naturalny (blisko dwukrotnie wyższy niż przeciętna wartość dla gminy Pawłowiczki) jest efektem stopniowego starzenia się społeczności lokalnej i wysokiego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości.

Tabela 18 Demografia – podobszar Gościęcina

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcina
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-5,66	-9,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

W zakresie rynku pracy dane liczbowe PUP w Kędzierzynie-Koźlu wskazują na zwiększoną liczbę osób bezrobotnych oraz ograniczony rynek pracy. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców podobszaru Gościęcina wynosi 41,18 przy średniej wartości wskaźnika dla gminy 22,72, co może świadczyć o braku możliwości rozwoju zawodowego i znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia.

Tabela 19 Rynek pracy – podobszar Gościęcin

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcin
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	22,72	41,18
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	12,87	23,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kędzierzyn-Koźle

Konsekwencją złej sytuacji na rynku pracy jest zwiększona liczba klientów pomocy społecznej. Wartość wskaźnika liczby klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców wynosi 29,41 i jest wyższa niż przeciętna wartość w gminie Pawłowiczki (20,92). Wśród klientów pomocy społecznej na podobszarze Gościęcin, niemałą grupę stanowią osoby pobierające świadczenia ze względu na niepełnosprawność. Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców dla podobszaru Gościęcin to 5,88 przy średniej gminnej na poziomie 5,63. Podejmując wszelkie działania rewitalizacyjne, należy koniecznie uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami czy też innymi deficytami. Brak dostosowania organizacji wydarzeń czy też infrastruktury może powodować ograniczenia dostępności dla tej istotnej grupy interesariuszy.

Ponadto zebrane dane liczbowe wskazują na stosunkowo stabilną sytuację społeczną mieszkańców podobszaru.

Tabela 20 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Gościęcin

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcin
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	20,92	29,41
Liczba korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców	3,53	0,00
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gosp.dom. na 1000 mieszkańców	2,1	0,00
Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	6,98	0,00
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	5,63	5,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Pawłowiczki

Niewątpliwym atutem obszaru jest stosunkowo wysoka liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców świadcząca o zaangażowaniu społecznym mieszkańców. W liczbach bezwzględnych na terenie wsi funkcjonują 4 organizacje pozarządowe stanowiące blisko 50% wszystkich organizacji na terenie gminy Pawłowiczki. Taki kapitał może zostać z powodzeniem wykorzystany w prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych i stanowić łącznik pomiędzy zamierzeniami władz gminy a mieszkańcami.

Tabela 21 Aktywność społeczna – podobszar Gościęcin

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcin
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,36	7,84

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera gospodarcza

Podobszar Gościęcin charakteryzuje się przeciętną liczbą podmiotów gospodarczych w porównaniu do średniej wartości dla gminy Pawłowiczki. W 2022 roku funkcjonowały tu 22 podmioty gospodarcze. Innym zjawiskiem wskazującym na kryzys w sferze gospodarczej jest większa liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych niż zarejestrowanych. Spowodowane to jest najprawdopodobniej złymi warunkami do prowadzenia działalności gospodarczej, ograniczonym rynkiem zbytu (podobszar zamieszkuje 510 osób). Ponadto należy wskazać, iż analizowany podobszar pełni głównie funkcje rolnicze.

Tabela 22 Sfera gospodarcza – Gościęcin

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcin
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	33,9	34,11
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,6	-1,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera techniczna

Podobszar Gościęcin dotyka kryzys w sferze technicznej. Zagęszczenie budynków zabytkowych jest tu niższe niż w przypadku podobszaru Pawłowiczki i jednocześnie zbliżone do poziomu gminnego. Nie mniej zauważa się tu niedostatki w zakresie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, a także dostosowaniu obiektów i przestrzeni do osób o szczególnych potrzebach. Wskazane ogniska kryzysu często prowadzą do braku możliwości pełnego wykorzystania funkcjonującej infrastruktury i postępującej degradacji.

Tabela 23 Sfera techniczna – Gościęcin

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcin
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	28,2%	66,67%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100%	100%
Liczba zabytków przyrody na km ²	2,70	2,75

Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Sytuację środowiskową podobszaru Gościęcín należy określić, jako stosunkowo korzystną. Nie odnotowuje się tu znaczących przekroczeń jakości środowiska. Masa wyrobów azbestowych przypadająca na mieszkańca jest niższa niż przeciętna wartość tego wskaźnika w gminie Pawłowiczki. Średnioroczna wartość pyłów zawieszonych PM2.5 jest także niższa niż w gminie. Niemniej zwraca się uwagę, że już samo występowanie azbestu i wyrobów zawierających azbest jest niebezpieczne dla zdrowia mieszkańców a średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego, mimo, iż jest niższe niż przeciętnie w gminie znacznie przekracza wartość dopuszczalną przez WHO.

Tabela 24 Sfera środowiskowa– Gościęcín

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcín
Masa wyrobów azbestowych/ mieszkańca [kg/mieszkańca]	289 571,9	122 441,8
Średnie roczne stężenie PM2.5	16,3	16,2

Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zgodnie z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowiczki miejscowość Gościęcín pełni głównie funkcje mieszkaniowe i rolnicze. Morfogenetycznie miejscowość zaplanowano jako owalnicę, która z czasem przekształciła się w ulicówkę. Układ ten zniekształcony został głównie w środkowej części dzisiejszej zabudowy, poprzez powtórzenie układu owalnicowego, którego wewnętrzny plac znacznych rozmiarów (zawarty między wrzecionowato wygiętymi drogami) zabudowany został w sposób przypadkowy, a niekiedy chaotyczny. Centralne miejsce w zabudowie wsi zajmuje kościół. Zachowana zabudowa zagrodowa pochodzi głównie z pierwszej połowy XIX wieku i jest murowana¹².

Istotnym elementem krajobrazu wsi jest zabytkowy budynek wiejskiego domu kultury, w którym mieści się filia biblioteki, a także sala z siłownią. Ze względu na zabytkowy charakter obiektu, koszty remontów i modernizacji, w tym dostosowania obiektu do osób o szczególnych potrzebach są niezwykle wysokie. Miejsce to stanowi społeczne i kulturalne centrum wsi jednak nie może pełnić swoich funkcji ze względu na brak koniecznych modernizacji.

¹² Za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowiczki, s. 26

O kryzysie w sferze funkcjonalno-przestrzennej może świadczyć niska dostępność komunikacyjna, niski udział powierzchni biologicznie czynnej oraz niski udział terenów rekreacyjnych w ogólnej powierzchni podobszaru. Spokojna, sielska atmosfera oraz rolniczy charakter miejscowości może zostać wykorzystana do promowania szeroko pojmowanej agroturystyki, która jednocześnie może stać się impulsem gospodarczym.

Tabela 25 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Gościęcín

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Gościęcín
Dostępność do punktów usług publicznych	4,4	4,65
Dostępność komunikacyjna (udział liczby przystanków)	16,7%	7,84%
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	96,5%	85,4%
Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,53	0,42

Źródło: opracowanie własne

Problemy i potencjały podobszaru Gościęcín

POTENCJAŁY	PROBLEMY
Funkcjonowanie punktów świadczących usługi publiczne	Ujemny przyrost naturalny i depopulacja obszaru
Relatywnie dobra sytuacja środowiskowa	Zwiększona liczba klientów pomocy społecznej
Stosunkowo silna pozycja gospodarcza	Niski poziom dostępności (architektonicznej) obiektów użyteczności publicznej
Funkcjonujące organizacje pozarządowych	Niski poziom wykorzystania energooszczędnych technologii w budynkach użyteczności publicznej
Funkcjonowanie obiektów użyteczności publicznej integrujących społeczność lokalną	Wysoki poziom zasklepienia gruntów
Występowanie zabytków	Niski udział powierzchni rekreacyjnych w powierzchni ogółem
	Zły stan techniczny zabytków

5.4 Podobszar rewitalizacji Maciowakrze

Liczba mieszkańców podobszaru	336
Powierzchnia podobszaru	52 ha

Wieś położona w odległości 8 km od Pawłowiczek, po raz pierwszy wzmiankowana w 1223 r. Zasadniczo do początku XIX wieku (1810) właścicielami wsi byli cystersi z Rud.

W Maciowakrze znajdują się zabytki wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków:

- kościół parafialny pw. św. Floriana, barokowy, wzniesiony w l. 1772-1773,
- barokowa plebania z 1780 r.

We wsi znajduje się jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej oraz szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym. Charakterystycznym elementem krajobrazu jest zamieszkiwany przez dzikie kaczki i łabędzie staw usytuowany w centrum miejscowości.

Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna i ludnościowa podobszaru Maciowakrze jest korzystna na tle gminy Pawłowiczki. W jako jednej z nielicznych wsi odnotowuje się tu dodatni przyrost naturalny. Na terenie wsi w 2022 r. urodziło się siedmioro dzieci przy liczbie zgonów mieszkańców wynoszącej 4.

Tabela 26 Demografia – podobszar Maciowakrze

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-5,66	8,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Zgodnie z danymi przesłanymi przez PUP w Kędzierzynie-Koźlu na podobszarze nie ma zarejestrowanych osób bezrobotnych. Fakt ten wynika z rolniczego charakteru miejscowości i stosunkowo małej populacji podobszaru.

Tabela 27 Rynek pracy – podobszar Pawłowiczki

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	22,72	0,0
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	12,87	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kędzierzyn-Koźle

Kryzys społeczny podobszaru uwidacznia się w przypadku dwóch badanych zmiennych - zwiększonej liczbie uczniów otrzymujących stypendium socjalne oraz liczbie osób otrzymujących wsparcie ze

względu na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Oba fakty mogą wskazywać na niski poziom dochodów mieszkańców podobszaru.

Tabela 28 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Maciowakrze

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	20,92	20,83
Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne na 1000 mieszkańców	1,18	8,93
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gosp.dom. na 1000 mieszkańców	2,1	5,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Pawłowiczki

Do atutów podobszaru należy zaliczyć aktywność społeczną – przede wszystkim za sprawą aktywnie działającej Ochotniczej Straży Pożarnej, która animuje życie społeczności lokalnej oraz włącza w swoje działania młode osoby (drużyna Smerfów).

Tabela 29 Aktywność społeczna – podobszar Maciowakrze

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,36	5,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza podobszaru Maciowakrze jest najtrudniejsza w porównaniu z pozostałymi podobszarami tworzącymi obszar rewitalizacji. Wartość wskaźnika liczby działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi 21,62 i jest o blisko połowę niższa niż średnia wartość dla gminy Pawłowiczki. W praktyce oznacza to, iż na terenie podobszaru Maciowakrze funkcjonuje zaledwie 8 podmiotów gospodarczych. Innym czynnikiem świadczącym o kryzysie w sferze gospodarczej jest ujemny bilans podmiotów nowozarejestrowanych i wyrejestrowanych. W 2022 roku na podobszarze wyrejestrowano 1 podmiot, a żaden nowy podmiot się nie zarejestrował. Przyczyną takiego stanu jest peryferyjne położenie miejscowości, ograniczony rynek, co w rezultacie daje mało atrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 30 Sfera gospodarcza – Maciowakrze

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	46,3	21,62
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,5	-2,70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera techniczna

Na podobszarze Maciowakrze zidentyfikowana 44 obiekty zabytkowe, wartość wskaźnika liczby zabytków i pomników przyrody na km² wynosi tu 4,91 i jest najwyższa spośród wszystkich porównywanych podobszarów. Należy wspomnieć, iż stan techniczny zabytków występujących na podobszarze często ogranicza możliwości ich użytkowania. Dodatkowo wskazuje się, iż na podobszarze funkcjonują obiekty użyteczności publicznej wymagające zarówno dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a także zastosowania rozwiązań technicznych umożliwiających oszczędności energetyczne.

Tabela 31 Sfera techniczna – Maciowakrze

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	28,2%	50%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100%	100%
Liczba zabytków na km ²	2,70	4,91

Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej, wartości badanych wskaźników dla podobszaru Maciowakrze są zbliżone do średnich wartości w gminie Pawłowiczki. Masa wyrobów azbestowych i zawierających azbest jest nieznacznie mniejsza, natomiast poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM2.5 w ciągu roku jest nieznacznie wyższy, niż średnio w gminie. Mimo iż wartości odnotowane na podobszarze

Maciowakrze zbliżone są do średnich wartości gminnych, nie oznacza to korzystnej sytuacji. Samo występowanie wyrobów azbestowych może stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców podobszaru, a poziom zanieczyszczenia powietrza jest o $6,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wyższy niż norma Światowej Organizacji Zdrowia.

Tabela 32 Sfera środowiskowa – Maciowakrze

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Masa wyrobów azbestowych/ mieszkańca [kg/mieszkańca]	289 571,9	284 227,03
Średnie roczne stężenie PM2.5	16,3	16,5

Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar Maciowakrze posiada unikalny nie tylko na terenie gminy Pawłowiczki, ale także województwa opolskiego układ przestrzenny. Układ wsi kmiecej zaliczany jest do placowych. Centrum wsi stanowił trójkątny plac tzw. nawsie, który dziś jest całkowicie zabudowany. Na jego dwóch bokach (północnym i południowym) wytyczono prostokątne parcele, przylegające do niego krótszym bokiem. Na trzecim boku usytuowany został folwark wraz z kościołem. Zachowana zabudowa pochodzi głównie z XIX wieku, która powtarza pierwotne rozplanowanie wsi. Wieś położona jest w granicach chronionego krajobrazu rejonu Wronin – Maciowakrze.

Do atutów obszaru można zaliczyć stosunkowo wysoką dostępność punktów usług publicznych – funkcjonuje tu przedszkole z oddziałem przedszkolnym, filia biblioteki oraz Ochotnicza Straż Pożarna. Charakterystycznym elementem krajobrazu miejscowości jest staw w centrum miejscowości stanowiący główne miejsce integracyjne i rekreacyjne. W kontekście wskazanych ogólnogminnych tendencji spadku aktywności rekreacyjnej i sportowej warto zadbać o ten teren i wyposażyć w odpowiednią infrastrukturę.

Na kryzys występujący w sferze przestrzenno-funkcjonalnej składa się niska dostępność komunikacyjna podobszaru oraz niski udział powierzchni biologicznie czynnej.

Tabela 33 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Maciowakrze

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Maciowakrze
Dostępność do punktów usług publicznych	4,4	8,11
Dostępność komunikacyjna (udział liczby przystanków)	16,7%	3,92%
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	96,5%	88,3%
Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,53	0,67

Źródło: opracowanie własne

Problemy i potencjały podobszaru Maciowakrze

POTENCJAŁY	PROBLEMY
Korzystna sytuacja demograficzna	Słaba kondycja gospodarcza obszaru
Występowanie zabytków	Niskiej jakości i niedostosowana do potrzeb oferta spędzania czasu wolnego (oferta sportowo rekreacyjne, oferta instytucji kultury)
Stosunkowo wysoka dostępność usług publicznych	Niski poziom dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
	Wysoka energochłonność obiektów
	Ubóstwo
Działające organizacje pozarządowe	Przekroczenia norma jakości powietrza
	Spadek aktywności sportowej i rekreacyjnej

5.5 Podobszar rewitalizacji Ostrożnica

Liczba mieszkańców podobszaru	336
Powierzchnia podobszaru	26 ha

Ostrożnica to wieś położona w południowo- wschodniej części gminy Pawłowiczki. Pierwsze wzmianki o wsi Ostrożnica pochodzą z 1281 r. Wiadomo, że w XVII należała do rodu Twardawów, a później do rodu Gaszynów, stanowiąc część składową majątku Polska Cerekiew. W XIX wieku stanowiła majątek rycerski rodu Laryszów von Mannich, zniszczony przez Szwedów podczas wojny 30-letniej.

Oś podobszaru stanowi ul. Przedborowska, z przedłużeniem na południu do ul. Kościelnej. Zachodnia granica podobszaru została poprowadzona głównie wzdłuż ul. Sienkiewicza, natomiast wschodnia wzdłuż ul. Parkowej oraz częściowo Kościelnej. W centrum wsi usytuowany jest kościół pw. Ducha Świętego, zbudowany w stylu neogotyckim. We wsi znajduje się budynek Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców Województwa Śląskiego, który zachował historyczną formę architektoniczną. Na podobszarze prężnie działa Ochotnicza Straż Pożarna.

Sfera społeczna

Spośród wszystkich podobszarów, sytuacja demograficzna Ostrożnicy, mimo ujemnego przyrostu naturalnego jest stosunkowo korzystna.

Tabela 34 Demografia – podobszar Ostrożnica

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-5,66	-2,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Podobnie jak w przypadku podobszaru Maciowakrze w Ostrożnicy nie odnotowano osób pozostających bez zatrudnienia, co wynikać może z rolniczego charakteru podobszaru oraz niewielkiej populacji.

Tabela 35 Rynek pracy – podobszar Ostrożnica

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	22,72	0,00
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	12,87	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Kędzierzyn-Koźle

W kontekście problemów społecznych obszaru przekroczenie wartości wskaźników odnotowano w przypadku liczby osób korzystających z dożywiania, co może świadczyć o niskim statusie materialnym

niektórych mieszkańców. Ponadto zgodnie z danymi GOPS na podobszarze odnotowuje się zwiększoną liczbę osób uzależnionych od alkoholu, choć w liczbach bezwzględnych problem ma raczej charakter marginalny.

Tabela 36 Świadczenia pomocy społecznej – podobszar Ostrożnica

	Wartość dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	20,92	17,86
Liczba korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców	3,53	8,93
Liczba korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	6,98	14,98
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	5,63	8,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Pawłowiczki

Wyzwaniem, z którym powinien zmierzyć się samorząd jest niewątpliwie dostosowanie obiektów i przestrzeni do osób o szczególnych potrzebach – liczba osób pobierających świadczenia w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców jest tu wyższa niż przeciętnie w gminie. Ponadto należy mieć na uwadze, iż do kategorii osób o szczególnych potrzebach nie zaliczają się tylko osoby z niepełnosprawności, ale i takie, które ze względu na swoje cechy wewnętrzne, zewnętrzne albo okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania w celu przezwyciężenia barier uniemożliwiających lub utrudniających im udział w różnych sferach życia na równi z innymi osobami.

Tabela 37 Aktywność społeczna – podobszar Ostrożnica

	Wartość dla Gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,36	2,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

W zakresie aktywności społecznej na podobszarze funkcjonuje zaledwie jedna organizacja pozarządowa, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obszaru daje wartość wskaźnika poniżej średniej gminnej.

Sfera gospodarcza

Czynnikami wskazującym na kryzys w sferze gospodarczej jest niska wartość wskaźnika stosunku liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców, a także regres w zakresie rejestrowania nowych pomiotów gospodarczych. Podobszar Ostrożnica usytuowany jest pomiędzy dwoma ośrodkami, które posiadają bardziej przekrojową ofertę handlu i usług (pomiędzy Pawłowiczkami, a miejscowością Polska Cerekiew), co w znacznej mierze ogranicza możliwości rozwoju gospodarczego.

Tabela 38 Sfera gospodarcza – Ostrożnica

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	46,3	24,03
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	0,5	-2,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Pawłowiczki

Sfera techniczna

W zakresie kryzysu w sferze technicznej wskazuje się na dwie podstawowe kwestie:

- funkcjonowanie na podobszarze obiektów zabytkowych, których stan techniczny ogranicza ich użytkowanie,
- brak dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób o szczególnych potrzebach,
- niski poziom dostosowania obiektów użyteczności publicznej w zakresie energooszczędności.

Na podobszarze Ostrożnica zidentyfikowano 38 zabytków, świadczących o bogatym dziedzictwie kulturowym obszarze, ale jednocześnie stanowią one wyzwanie w zakresie koniecznych prac konserwatorskich, prowadzących do zachowania tegoż dziedzictwa.

Tabela 39 Sfera techniczna – Ostrożnica

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	28,2%	50%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100%	100%
Liczba zabytków na km ²	2,70	2,84

Źródło: opracowanie własne

Drugie ognisko kryzysu – brak dostosowania obiektów użyteczności publicznej w zakresie dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, a także niski poziom dostosowania ich pod kątem stosowania energooszczędnych technologii, ogranicza możliwości użytkowania tych obiektów a także zwiększa istotnie koszty ich utrzymania.

Sfera środowiskowa

Z punktu widzenia występujących zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i tym samym występowania kryzysu w sferze środowiskowej należy wymienić dwa zagrożenia:

- występowanie wyrobów zawierających azbest,
- przekroczenia norma jakości powietrza.

Na podobszarze Ostrożnica stwierdza się występowanie wyrobów azbestowych i zawierających azbest. Skala występowania tego szkodliwego materiału jest znacznie mniejsza niż w innych częściach gminy, nie mniej przy okazji prac inwestycyjnych należy zadbać o usunięcie go.

W zakresie jakości powietrza stwierdza się, iż na podobszarze występują największe w gminie przekroczenia stężenia pyłu zawieszonego P.M2.5, co powodowane może być stosowaniem przestarzałych źródeł ciepła na paliwa stałe (83,68% źródeł ciepła na terenie podobszaru to kotły na paliwo stałe).

Tabela 40 Sfera środowiskowa– Ostrożnica

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Masa wyrobów azbestowych/mieszkańca [kg/mieszkańca]	289 571,9	99 655,17
Średnie roczne stężenie PM2.5	16,3	17,7

Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Genetyczny układ przestrzenny podobszaru to owalnica z powstałym później folwarkiem. Wewnątrz plac – nawsie – powstał łącznie z budową kościoła znajdującego się dziś przy ul. Klasztornej. Wieś rozwijała się wzdłuż głównej osi kompozycyjnej, a później również wzdłuż ulicy biegnącej w zachodniej części podobszaru (dziś ul. Sienkiewicza). Zgodnie z informacjami zawartymi w Studium powstało w tym rejonie osiedle rolno-robotnicze o układzie jednostronnej ulicówki. Zachowana zabudowa (murowana z cegły i otynkowana) pochodzi głównie z pierwszej połowy XIX wieku. Na zmiany w układzie

przestrzennym wsi miał wpływ stopniowy zanik jej pierwotnej funkcji rolniczej, bezplanowo powstała zabudowa mieszkaniowa oraz dostosowanie układu dróg do współczesnych potrzeb. Ostrożnica to, druga po Pawłowiczkach wieś, w której zachowało się najwięcej obiektów zabytkowych lub objętych ochroną¹³.

Przykładem obiektu zabytkowego, który utracił swoje funkcje jest budynek dawnego domu kultury zlokalizowany przy ul. Kościelnej. Budynek od lat nie jest użytkowany ze względu na brak środków finansowych na konieczne prace modernizacyjne i konserwatorskie. Budynek ma zniszczone i nieszczelne pokrycie dachowe. Drewniane elementy konstrukcyjne są spróchniałe, a ściany elewacji są zawilgocone. Przywrócenie funkcji wskazanemu obiektowi może przyczynić się do realnego wsparcia społeczności lokalnej w zakresie integracji, edukacji kulturalnej oraz aktywności społecznej (jak wskazano wcześniej wartość wskaźnika aktywności społecznej jest w Ostrożnicy niższa niż średnia wartość tego wskaźnika w gminie Pawłowiczki).

Dodatkowymi czynnikami, które świadczą o występowaniu kryzysu w sferze przestrzenno-funkcjonalnej są:

- niski poziom dostępności komunikacyjnej,
- niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem,
- niski udział powierzchni terenów rekreacyjnych.

W zakresie niskiego udziału powierzchni rekreacyjnych możliwych do wykorzystania jego wartość w rzeczywistości może być nawet niższa. Jakość niektórych terenów rekreacyjnych znajdujących się na podobszarze takich, jak park czy boisko, zlokalizowane przy skrzyżowaniu ul. Kościelnej i ul. Pakowej jest niska i nie daje możliwości wykorzystania ich do przeznaczonego celu. Części obiektów małej architektury jest zaniedbana lub wyeksploatowana i wymaga wymiany. Działanie to jest także istotne z punktu widzenia zdiagnozowanego spadku aktywności sportowej i rekreacyjnej.

Tabela 41 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Ostrożnica

	Wartość referencyjna dla gminy Pawłowiczki	Wartość dla podobszaru Ostrożnica
Dostępność do punktów usług publicznych	4,4	1,04
Dostępność komunikacyjna (udział liczby przystanków)	16,7%	5,88%
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	96,5%	87,5%

¹³ Za: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowiczki, s. 27-28

Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,53	0,45
---	------	------

Źródło: opracowanie własne

Problemy i potencjały podobszaru Ostroźnica

POTENCJAŁY	PROBLEMY
Marginalny poziom bezrobocia	Ubóstwo
Stosunkowo korzystna sytuacja demograficzna	Niska aktywność społeczna, sportowa i rekreacyjna
Niższe niż w gminie zapotrzebowanie na wsparcie pomocy społecznej	Słaba pozycja gospodarcza obszaru
Wysoka liczba zabytków	Znaczne potrzeby w zakresie dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób o szczególnych potrzebach
	Występowanie azbestu i wyrobów zawierających azbest
	Okresowe przekroczenia norm jakości powietrza
	Niski poziom dostępności komunikacyjnej
	Niska jakość oraz mała powierzchnia terenów rekreacyjnych
	Zły stan techniczny niektórych obiektów zabytkowych
	Zasklepienie gruntów i niski udział powierzchni biologicznie czynnych

Podobszar	Problem	Przyczyna	Skutek	Potrzeby i wyzwania
Pawłowiczki	Niski poziom aktywność społecznej	Niskiej jakości i niedostosowana do potrzeb oferta spędzania czasu wolnego (oferta sportowo rekreacyjna, oferta instytucji kultury)	Niski poziom integracji społecznej różnych grup mieszkańców,	Konieczność wsparcia infrastruktury kultury i rekreacji, dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców oraz osób o szczególnych potrzebach. Wzmocnienie i dostosowanie oferty kulturalnej i rekreacyjnej
	Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia	Nisko chłonny i nieatrakcyjny rynek pracy. Głównym sektorem zatrudnienia jest rolnictwo	Ubożenie mieszkańców, zwiększona liczba osób pozostających bez zatrudnienia, zwiększone zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej	Poprawa jakości życia, wsparcie merytoryczne dla osób pozostających bez zatrudnienia, działania wspierające samozatrudnienie
	Niski poziom dostępności (architektonicznej) obiektów użyteczności publicznej	Zapóźnienia w modernizacji budynków ze względu na ograniczone środki finansowe	Ze względu na występujące w budynkach użyteczności publicznej bariery architektoniczne są one słabo dostępne dla osób o szczególnych potrzebach	Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób o szczególnych potrzebach. Zastosowanie ułatwień w dostępie do budynków dla różnych grup użytkowników (np.: osób z niepełnosprawnością, osób starszych)
Gościęcin	Depopulacja podobszaru	Brak atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego i odpowiedniej oferty skierowanej do seniorów, młodzieży	Niska atrakcyjność osiedleńcza podobszaru	Wzmocnienie atrakcyjności osiedleńczej poprzez kreowanie atrakcyjnej oferty (kultury, edukacji, rekreacji) w oparciu o lokalne organizacje pozarządowe, wsparcie infrastrukturalne obiektów służących integracji społecznej
	Niski poziom dostępności (architektonicznej) obiektów użyteczności publicznej	Zapóźnienia w modernizacji budynków ze względu na ograniczone środki finansowe	Ze względu na występujące w budynkach użyteczności publicznej bariery architektoniczne są one słabo dostępne dla osób o szczególnych potrzebach	Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób o szczególnych potrzebach. Zastosowanie ułatwień w dostępie do budynków dla różnych grup użytkowników (np.: osób z niepełnosprawnością osób starszych)
	Niski poziom wykorzystania energooszczędnych technologii w budynkach użyteczności publicznej	Zapóźnienia w modernizacji budynków ze względu na ograniczone środki finansowe	Zwiększony koszt utrzymania budynków i obiektów użyteczności publicznej	Modernizacja budynków w zakresie energooszczędności, działania edukacyjne związane z odpowiednim, racjonalnym wykorzystaniem zasobów

Podobszar	Problem	Przyczyna	Skutek	Potrzeby i wyzwania
Maciowakrze	Słaba kondycja gospodarcza obszaru	Ograniczony rynek zbytu na poszczególne dobra i usługi	Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców podobszaru, co przekłada się na niską liczbę działalności gospodarczych funkcjonujących na podobszarze	Poprawa jakości życia, wsparcie merytoryczne dla osób pozostających bez zatrudnienia, działania wspierające samozatrudnienie
	Niskiej jakości i niedostosowana do potrzeb oferta spędzania czasu wolnego (oferta sportowo rekreacyjna, oferta instytucji kultury)	Brak dostosowanych do potrzeb obiektów i przestrzeni mogących pełnić funkcje sportowe, rekreacyjne, kulturalne	Niski poziom integracji społecznej różnych grup mieszkańców, spadek aktywności mieszkańców	Konieczność wsparcia infrastruktury kultury i rekreacji, dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców oraz osób o szczególnych potrzebach. Wzmocnienie i dostosowanie oferty kulturalnej i rekreacyjnej
	Niski poziom dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i wysoka energochłonność obiektów	Ze względu na występowanie starej zabudowy oraz zabytków dostosowanie obiektów przekracza możliwości finansowe właścicieli	Występujące w budynkach bariery architektoniczne ograniczają dostępność dla osób o szczególnych potrzebach natomiast brak modernizacji w zakresie energooszczędności powoduje zwiększone zapotrzebowanie na energię oraz wzrost kosztów utrzymania obiektów	Zwiększenie dostępności obiektów dla osób o szczególnych potrzebach. Zastosowanie ułatwień w dostępie do budynków dla różnych grup użytkowników (np.: osób z niepełnosprawnością, osób starszych)
Ostrożnica	Słaba kondycja gospodarcza obszaru	Niski poziom rozwoju gospodarczego związany jest z ograniczoną liczbą mieszkańców, co utrudnia rozwój gospodarczy podobszaru (brak popytu i podaży)	Ubożenie mieszkańców	Zagospodarowanie nisz rynkowych takich jak wypoczynek i turystyka może przynieść pozytywne skutki dla podobszaru, generując popyt i podaż
	Występowanie zdegradowanej tkanki zabytkowej	Brak środków finansowych na przeprowadzenie koniecznych remontów substancji zabytkowej	Postępująca degradacja obiektów zabytkowych	Pozyskanie środków zewnętrznych na konieczne remonty i zabezpieczenie obiektów zabytkowych. Restauracja obiektów i nadanie im nowych funkcji
	Występowanie azbestu	Brak środków finansowych na usuwanie azbestu	Występowanie zagrożenia dla zdrowia mieszkańców	Pozyskanie środków na utylizację wyrobów zawierających azbest, wsparcie finansowe

Podobszar	Problem	Przyczyna	Skutek	Potrzeby i wyzwania
				właściciele nieruchomości, na których zalegają wyroby azbestowe
	Wysoka liczba źródeł ciepła na paliwa stałe	Zapóźnienia w modernizacji instalacji grzewczych	Spalanie paliw stałych mogące prowadzić do okresowych przekroczeń norm jakości powietrza	Działania edukacyjne związane z odpowiednim, racjonalnym wykorzystaniem zasobów wsparcie finansowe właścicieli nieruchomości w wymianie źródeł ciepła i stosowaniu energooszczędnych technologii
	Niski poziom dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i wysoka energochłonność obiektów	Ze względu na występowanie starej zabudowy oraz zabytków dostosowanie obiektów przekracza możliwości finansowe właścicieli	Występujące w budynkach bariery architektoniczne ograniczają dostępność dla osób o szczególnych potrzebach natomiast brak modernizacji w zakresie energooszczędności powoduje zwiększone zapotrzebowanie na energię oraz wzrost kosztów utrzymania obiektów	Zwiększenie dostępności obiektów dla osób o szczególnych potrzebach. Zastosowanie ułatwień w dostępie do budynków dla różnych grup użytkowników (np.: osób z niepełnosprawnością osób starszych)

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Konieczność zaproponowania wizji obszaru rewitalizacji wynika wprost z przepisów ustawy o rewitalizacji (art. 15.1) Wizja odnosi się do długoterminowej i inspirującej koncepcji, którą chce się osiągnąć poprzez rewitalizację danego obszaru. To opis stanu obszaru rewitalizacji po zakończeniu działań rewitalizacyjnych. Wizja stanowi punkt odniesienia dla wszystkich działań podejmowanych w tym procesie, pomagając skupić się na celach, motywować zaangażowane strony do działania i utrzymać spójność podejmowanych działań. Ostatecznym celem wizji jest przekształcenie obszaru w bardziej funkcjonalne, atrakcyjne i lepsze miejsce do życia, pracy i spędzania czasu. Wizja rewitalizacji została określona nie tylko dla całego obszaru, ale także dla poszczególnych podobszarów, z uwzględnieniem ich specyfiki.

Wizja obszaru rewitalizacji

Pawłowiczki stały się gminą, w której odnotowano widoczny postęp w zakresie ograniczenia problemów społecznych, marginalizacji grup mieszkańców, poprzez prężną politykę aktywizacyjną (społeczną) wynikającą z rozszerzenia oferty świadczonej przez instytucje publiczne.

Wyraźna poprawa nastąpiła w dostępności, estetyce i funkcjonalności obiektów publicznych w aspekcie architektonicznym oraz środowiskowym. Pawłowiczki stały się miejscem przyjaznym dla mieszkańców, a w szczególności dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Efektem procesu rewitalizacji jest realna i widoczna zmiana na każdym podobszarze rewitalizacji.

Rewitalizacja umożliwiła znaczące ograniczenie problemów społecznych, a rozsądne inwestycje umożliwiły realizację inicjatyw i projektów społecznych kluczowych dla poprawy jakości życia na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji.

Wizja podobszaru rewitalizacji Pawłowiczki

Podobszar rewitalizacji Pawłowiczki jest silnym centrum administracyjnym gminy, gdzie świadczone są profesjonalne usługi publiczne na bazie odnowionych obiektów, które są dostępne dla wszystkich mieszkańców. Estetyka i funkcjonalność to zalety podobszaru. Mieszkańcy czują się bezpiecznie i mogą w pełni korzystać z przygotowanej dla nich oferty. Zapewniają im to przystosowane do tego tereny zielone, rekreacyjne, odnowione obiekty, zagospodarowane przestrzenie. Poczynione inwestycje, służą do zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności oraz integracji poprzez działalność kulturalną i społeczną.

Wizja podobszaru rewitalizacji Gościęcín

Gościęcín to miejsce, na którym przebiegła pomyślnie rewitalizacja w zakresie świadczenia profesjonalnych usług dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób starszych. Gościęcín stał się komfortowym miejscem życia dzięki rewitalizacji obiektów pełniących funkcje publiczne. Miejsca te sprzyjają aktywnej integracji społeczności lokalnej.

Wizja podobszaru rewitalizacji Maciowakrze

Podobszar rewitalizacji Maciowakrze jest wygodnym miejscem do życia. Dzięki rewitalizacji terenów zielonych i rekreacyjnych mieszkańcy zyskali nowe, funkcjonalne przestrzenie integracji. Zrewitalizowane obiekty oraz oferta dostosowana do potrzeb wsparła mieszkańców i pobudziła ich aktywność na rzecz budowania lokalnej wspólnoty.

Wizja podobszaru rewitalizacji Ostrożnica

Ostrożnica to uporządkowane i estetyczne miejsce bazujące na zasobach naturalnych (terenach zielonych i rekreacyjnych) oraz infrastrukturze społecznej. Stan techniczny zabytkowych obiektów oraz estetyka zabudowy ulegają ciągłej poprawie, co ma pozytywny wpływ na sferę środowiskową.

Źródło: opracowanie własne

7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wizja obszaru rewitalizacji zostanie urzeczywistniona dzięki realizacji wyznaczonych celów rewitalizacji, które są dookreślone poprzez konkretne kierunki działań. Poniżej prezentowana jest zakładana logika interwencji w zakresie rewitalizacji w gminie Pawłowiczki.

Grafika 3 Logika procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Głównym celem rewitalizacji jest zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy Pawłowiczki poprzez kompleksowe działania społeczne, infrastrukturalne i środowiskowe, które obejmują rewitalizację miejsc, obiektów i przestrzeni w celu pobudzenia aktywności społecznej.

Cel główny rewitalizacji jest zorientowany na wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego, co ma przyczynić się do odnowy i ożywienia gminy Pawłowiczki. Proces rewitalizacji będzie angażował wszystkich interesariuszy i partnerów procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mieszkańców, organizacje pozarządowe i instytucje publiczne. Elementem kluczowym planowanej interwencji jest uwzględnienie specyfiki, zasobów i potencjałów poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Poniżej przedstawiono wyłonione cele strategiczne odnoszące do poszczególnych sfer życia społecznego.

Grafika 4 Układ celów strategicznych dla obszaru rewitalizacji gminy Pawłowiczki

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań wskazują na sposób osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych w zakresie planowanych przedsięwzięć służących wychodzeniu z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy oraz identyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji. Skupiają się na celach i kierunkach działań rewitalizacji w obrębie trzech podsystemów. Logika interwencji rewitalizacyjnej dla poszczególnych podsystemów została przedstawiona poniżej.

Tabela 42 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Pawłowiczki¹⁴

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały ¹⁵	Spodziewane efekty
Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców	KD.1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców KD.1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	PS.1. Niski poziom rozwoju gospodarczego PS. 2 Nisko chłonny i nieatrakcyjny rynek pracy, stosunkowo wysoki poziom bezrobocia PS.3. Spadek aktywności sportowej i rekreacyjnej mieszkańców PS.4 Niskiej jakości i niedostosowana do potrzeb oferta spędzania czasu wolnego (oferta sportowo rekreacyjna, oferta instytucji kultury) PS.5. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Kapitał ludzki – Funkcjonowanie środowisk integrujących społeczność lokalną – OSP, organizacje pozarządowe – Organizacja wydarzeń przez środowiska kulturotwórcze	– Dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do wymogów rynku pracy – Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji – Wzrost liczby osób objętych wsparciem spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – Zwiększenie liczby wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych – Nowe inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe – Większa liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością uczestniczących w życiu społeczno-kulturalnym

¹⁴ KD – kierunek działania, PS – problem społeczny, PI – problem infrastrukturalny, PŚ – problem środowiskowy.

¹⁵ Wskazane potencjały są wypadkową zgromadzonych danych ilościowych oraz danych jakościowych pozyskanych w trakcie spacerów studyjnych

<p>Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni</p>	<p>KD.2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych</p> <p>KD.2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej</p> <p>KD.2.3. Budowa/przebudowa dróg z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami</p> <p>KD. 2.4 Budowa obiektów służących integracji społecznej i bezpieczeństwu</p> <p>KD.2.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych, w tym pełniących funkcje mieszkaniowe</p>	<p>PI.1. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>PI.2. Niski poziom dostępności (architektonicznej) obiektów użyteczności publicznej</p> <p>PI 3. Niski poziom wykorzystania energooszczędnych technologii w budynkach użyteczności publicznej</p> <p>PI.4. Występowanie zdegradowanej tkanki zabytkowej</p>	<p>– Cenne kulturowo zabytki</p> <p>– Ukształtowana różnorodność poszczególnych podobszarów</p> <p>– obszary miejskie, wiejskie, turystyczne</p> <p>– Potencjał do uruchomienia usług turystycznych, edukacji, kultury, sportu i rekreacji</p>	<p>– Osiągnięcie ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji</p> <p>– Poprawa wizerunku, estetyki, funkcjonalności przestrzeni publicznych</p> <p>– Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>– Aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych</p> <p>– Poprawa jakości i dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych</p> <p>– Wysoka jakość oferty kulturalnej i turystycznej</p> <p>– Poprawa dostępności i jakości wielorodzinnych budynków mieszkalnych</p>
<p>Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego</p>	<p>KD.3.1. Realizacja zadań inwestycyjnych ograniczających niską emisję</p> <p>KD 3.2. Rewitalizacja terenów zieleni</p>	<p>PŚ.1. Przekroczenia norm jakości powietrza</p> <p>PŚ 2. Wysoka liczba źródeł ciepła na paliwa stałe</p> <p>PŚ 3. Wysoka masa wyrobów azbestowych</p>	<p>– Dostępność zasobów naturalnych i krajobrazowych</p>	<p>– Poprawa jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców</p> <p>– Wzrost poczucia odpowiedzialności mieszkańców za stan środowiska naturalnego</p> <p>– Ograniczenie skutków zmian klimatu</p>

Źródło: opracowanie własne

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki zgłoszono w ramach otwartego naboru projektów, który trwał od 29.05 do 7.06.2024 r. W trakcie trwania naboru interesariusze nie zgłosili propozycji przedsięwzięć. Otrzymano także projekty zgłoszone przez Urząd Gminy w Pawłowiczkach. Po przeprowadzeniu weryfikacji zgłoszonych przedsięwzięć, wszystkie wskazane propozycje projektowe zostały ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki. Wszystkie przedsięwzięcia, zarówno podstawowe, jak i uzupełniające odpowiadają na potrzeby lokalnej społeczności oraz mają na celu przeciwdziałanie deficytom i negatywnym zjawiskom (szczególnie społecznym) występującym na obszarze rewitalizacji. W poniższej tabeli zestawiono przedsięwzięcia wraz ze wskazaniem typu projektu oraz podobszaru rewitalizacji, na którym będą one realizowane.

LP.	Nazwa projektu	Projekt	Miejsce realizacji
1.	Zagospodarowanie obiektu sportowego wraz z parkiem w Pawłowiczkach	Inwestycyjny (podstawowy)	OR Pawłowiczki, OR Ostrożnica
2.	Modernizacja domu spotkań w Pawłowiczkach	inwestycyjno-społeczny (podstawowy)	OR Pawłowiczki
3.	Zajęcia i półkolonie dla dzieci w okresie przerwy szkolnej (wakacje, ferie)	społeczny (uzupełniający)	OR Pawłowiczki
4.	Przebudowa domu kultury w Ostrożnicy	inwestycyjno-społeczny (podstawowy)	OR Ostrożnica
5.	Warsztaty dla mieszkańców np. pieczenie ciastek, robienie stroików na święta, współpraca w tym zakresie z Kołem Gospodyń Wiejskich w Ostrożnicy	społeczny (uzupełniający)	OR Ostrożnica
6.	Zagospodarowanie parku w Ostrożnicy	Inwestycyjny (podstawowy)	OR Ostrożnica
7.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Maciowakrze	Inwestycyjny (podstawowy)	OR Maciowakrze
8.	Zawody wędkarskie na stawie w Maciowakrze	społeczny (uzupełniający)	OR Maciowakrze
9.	Modernizacja domu kultury w Gościęcinie	inwestycyjno-społeczny (podstawowy)	OR Gościęcin
10.	Spotkania międzypokoleniowe, klub seniora i klub książki realizowane w ramach współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną	społeczny (uzupełniający)	OR Gościęcin
11.	Zagospodarowanie terenu sportowego w Gościęcinie	inwestycyjny (podstawowy)	OR Gościęcin
12.	Organizacja szkółki piłkarskiej w Gościęcinie	społeczny (uzupełniający)	OR Gościęcin

W związku z tym, że Gmina Pawłowiczki ma możliwość ubiegania się o wpisanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 do oficjalnego wykazu programów rewitalizacji województwa opolskiego, przedsięwzięcia rewitalizacyjne uporządkowano wyróżniając w pierwszej kolejności projekty podstawowe, a następnie uzupełniające. Podział ten wynika z przepisów

ustawowych, mianowicie zapisów ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z interwencją zaplanowaną w ramach FEO 2021-2027 w obszarze rewitalizacji wsparcie skierowane będzie wyłącznie na następujący typ projektu „fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”. Interwencje w obszarze rewitalizacji finansowane będą ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wsparcie możliwe jest w Priorytecie 10 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego.

Nazwa przedsięwzięcia	Obręb/Działka	Stan obecny	Planowany efekt rewitalizacji	Przewidywany zakres rewitalizacji	Szacowana (ogólna) wartość przedsięwzięcia wraz z źródłami finansowania		Planowany termin realizacji przedsięwzięcia
					Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	
PODOBSZAR PAWŁOWICZKI							
Zagospodarowanie obiektu sportowego wraz z parkiem w Pawłowiczkach	Pawłowiczki 600, 598, 610/1, 617 Ostrożnica: 24, 28	Na terenie znajduje się boisko sportowe, szatnia, obiekty małej architektury i ścieżki rekreacyjne. Obiekty są w dużym stopniu zużyte	Stworzenie przestrzeni do wypoczynku, sportu i rekreacji, poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej, - przebudowa z rozbudową i termomodernizacją wraz ze zmianą sposobu użytkowania szatni sportowej wraz z częścią parkingową, - przebudowa boiska sportowego, - budowa boiska wielofunkcyjnego, - budowa ścieżek rekreacyjnych i modernizacja istniejących, - wykonanie obiektów małej architektury i modernizacja istniejących, - nasadzenia 	750 000	4 250 000	2025- 2026
Modernizacja domu spotkań w Pawłowiczkach	Pawłowiczki 474, 475	Dach budynku w części jest zniszczony, elewacja oraz pomieszczenia wewnątrz obiektu klasyfikują się do modernizacji.	Miejsce spotkań mieszkańców i szeroko pojętej działalności kulturalnej w tym utworzenie Klubu Seniora	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej, - termomodernizacja elewacji i pokrycia dachowego - modernizacja pomieszczeń wewnątrz obiektu - wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, - wymiana źródła ciepła 	300 000	1 700 000	2027
Zajęcia i półkolonie dla dzieci w okresie przerwy szkolnej (wakacje, ferie)	Projekt miękki (uzupełniający)						

Nazwa przedsięwzięcia	Obręb/Działka	Stan obecny	Planowany efekt rewitalizacji	Przewidywany zakres rewitalizacji	Szacowana (ogólna) wartość przedsięwzięcia wraz z źródłami finansowania		Planowany termin realizacji przedsięwzięcia
					Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	
PODOBSZAR OSTROŹNICA							
Przebudowa domu kultury w Ostrożnicy	Ostrożnica 773	Budynek ma zniszczone i nieszczelne pokrycie dachowe. Drewniane elementy konstrukcyjne są spróchniałe. Ściany elewacji zawilgocone i z ubytkami tynku.	Miejsce spotkań mieszkańców i szeroko pojętej działalności kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej, - przebudowa domu kultury z uwzględnieniem usunięcia barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. - wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, - wymiana źródła ciepła 	525 000	2 975 000	2027-2028
Warsztaty dla mieszkańców np. pieczenie ciastek, robienie stroików na święta, współpraca w tym zakresie z Kołem Gospodyń Wiejskich w Ostrożnicy	Projekt miękkki (uzupełniający)						
Zagospodarowanie parku w Ostrożnicy	Ostrożnica 1281/2, 1285, 1289	Na terenie parku znajdujące się obiekty małej infrastruktury są w dużym stopniu zużyte.	Stworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji przez inicjatywy społeczne mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej, - budowa ścieżek rekreacyjnych na terenie parku z towarzyszącymi obiektami małej architektury i modernizacja istniejących, - nasadzenia 	180 000	1 020 000	2027
PODOBSZAR MACIOWAKRZE							
Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Maciowakrze	Maciowakrze 700/9, 699, 698	Na terenie rekreacyjnym znajduje się staw i obiekty małej architektury, które są zniszczone i zaniedbane	Stworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji przez inicjatywy społeczne mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej, - budowa ścieżki rekreacyjnej, - wykonanie obiektów małej architektury z modernizacją istniejących - remont linii brzegowej stawu 	450 000	2 550 000	2028

Nazwa przedsięwzięcia	Obręb/Działka	Stan obecny	Planowany efekt rewitalizacji	Przewidywany zakres rewitalizacji	Szacowana (ogólna) wartość przedsięwzięcia wraz z źródłami finansowania		Planowany termin realizacji przedsięwzięcia
					Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	
				- nasadzenia			
Zawody wędkarskie na stawie w Maciowakrzcu	Projekt miękkiej (uzupełniającej)						
PODOBSZAR GOŚCIECIN							
Modernizacja domu kultury w Gościęcinie	Gościęcin 301/4	Elewacja budynku oraz pomieszczenia wewnątrz obiektu klasyfikują się do modernizacji.	Miejsce spotkań mieszkańców i szeroko pojętej działalności kulturalnej, w tym utworzenie Klubu Seniora	- opracowanie dokumentacji projektowej, - termomodernizacja elewacji i pokrycia dachowego - modernizacja pomieszczeń wewnątrz obiektu - wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, - wymiana źródła ciepła	375 000	2 125 000	2025-2027
Spotkania międzypokoleniowe, klub seniora i klub książki realizowane w ramach współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną	Projekt miękkiej (uzupełniającej)						
Zagospodarowanie terenu sportowego w Gościęcinie	Gościęcin Dz. Nr 898/1, 886/11	Na terenie znajduje się boisko sportowe z szatnią oraz szkoła z salą sportową	Stworzenie przestrzeni do wypoczynku, sportu i rekreacji, poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury	Projekt będzie polegał na wykonaniu zagospodarowania przestrzeni sportowej poprzez wykonanie boiska o sztucznej nawierzchni wraz z infrastrukturą towarzyszącą tj. szatnia, sanitariaty, oświetlenie boiska, dojścia i dojazdy.	525 000	2 975 000	2025-2027
Organizacja szkółki piłkarskiej w Gościęcinie	Projekt miękkiej (uzupełniającej)						

8.1. Projekty podstawowe

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie obiektu sportowego wraz z parkiem w Pawłowiczkach
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowiczki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pawłowiczki działki nr: 600, 598, 610/1, 617; Ostrożnica działki nr :24, 28.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Na terenie znajduje się boisko sportowe, szatnia, obiekty małej architektury i ścieżki rekreacyjne. Obiekty są w dużym stopniu zużyte.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Stworzenie przestrzeni do wypoczynku, sportu i rekreacji, poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej, - przebudowa z rozbudową i termomodernizacją wraz ze zmianą sposobu użytkowania szatni sportowej wraz z częścią parkingową, - przebudowa boiska sportowego, - budowa boiska wielofunkcyjnego, - budowa ścieżek rekreacyjnych i modernizacja istniejących, - wykonanie obiektów małej architektury i modernizacja istniejących, - nasadzenia.
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<p>2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni</p> <p>2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych</p> <p>3. Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego</p> <p>3.2. Rewitalizacja terenów zieleni</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu: 101 022 m²</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej infrastruktury: 700/rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Obiekt zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2025 - 2026
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	5 000 000 zł

Potencjalne źródła finansowania

- środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027;
 - pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS;
 - fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).
-

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja domu spotkań w Pawłowickach
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowicki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pawłowicki działki nr: 474, 475.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Dach budynku w części jest zniszczony, elewacja oraz pomieszczenia wewnątrz obiektu klasyfikują się do modernizacji.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Miejsce spotkań mieszkańców i szeroko pojętej działalności kulturalnej w tym utworzenie Klubu Seniora.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> - opracowanie dokumentacji projektowej, - termomodernizacja elewacji i pokrycia dachowego - modernizacja pomieszczeń wewnątrz obiektu - wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, - wymiana źródła ciepła.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców 1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym 2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni <ol style="list-style-type: none"> 2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu: 450 m²</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających z obiektu: 500 osób/ rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Obiekt zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania

- środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027;
 - pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS;
 - fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).
-

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa domu kultury w Ostrożnicy
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowiczki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ostrożnica działki nr: 773
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Budynek od wielu lat jest nieużytkowany przez co stan techniczny jest zły. Budynek ma zniszczone i nieszczelne pokrycie dachowe. Drewniane elementy konstrukcyjne są spróchniałe. Ściany elewacji zawilgocone i z ubytkami tynku.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Miejsce spotkań mieszkańców i szeroko pojętej działalności kulturalnej.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> - opracowanie dokumentacji projektowej, - przebudowa domu kultury z uwzględnieniem usunięcia barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, - wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, - wymiana źródła ciepła.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców 2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni <ol style="list-style-type: none"> 2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu: 480 m²</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających z obiektu: 500 osób/ rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Obiekt zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2027-2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	3 500 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027; – pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS; – fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie parku w Ostrożnicy
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowiczki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Ostrożnica działki nr: 1281/2, 1285, 1289.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Na terenie parku znajdujące się obiekty małej infrastruktury są w dużym stopniu zużyte.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Stworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji przez inicjatywy społeczne mieszkańców.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> - opracowanie dokumentacji projektowej, - budowa ścieżek rekreacyjnych na terenie parku z towarzyszącymi obiektami małej architektury i modernizacja istniejących, - nasadzenia.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<p>2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni</p> <p>2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych</p> <p>3. Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego</p> <p>3.2. Rewitalizacja terenów zieleni</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> <u>Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu: 22 040 m²</u></p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obiektu: 400 osób/rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Teren zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 200 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027; – pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS; – fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Maciowakrzu.
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowiczki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Maciowakrze działki nr: 700/9, 699, 698.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Na terenie rekreacyjnym znajduje się staw i obiekty małej architektury, które są zniszczone i zaniedbane.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Stworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji przez inicjatywy społeczne mieszkańców.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> - opracowanie dokumentacji projektowej, - budowa ścieżki rekreacyjnej, - wykonanie obiektów małej architektury z modernizacją istniejących, - remont linii brzegowej stawu, - nasadzenia.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<p>2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni</p> <p>2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych</p> <p>3. Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego</p> <p>3.2. Rewitalizacja terenów zieleni</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> <u>Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu: 3 308 m²</u></p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obiektu: 400 osób/rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Teren zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	3 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027; – pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS; – fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja domu kultury w Gościęcinie
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowiczki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Gościęcin działka nr: 301/4.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Elewacja budynku oraz pomieszczenia wewnątrz obiektu klasyfikują się do modernizacji.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Miejsce spotkań mieszkańców i szeroko pojętej działalności kulturalnej w tym utworzenie Klubu Seniora.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> - opracowanie dokumentacji projektowej, - termomodernizacja elewacji i pokrycia dachowego, - modernizacja pomieszczeń wewnątrz obiektu, - wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii, - wymiana źródła ciepła.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców 1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym 2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni <ol style="list-style-type: none"> 2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> <u>Powierzchnia zrewitalizowanego budynku 360 m²</u></p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających z budynku:300/rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Obiekt zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 500 000 zł

Potencjalne źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027; – pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS; – fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).
---------------------------------	---

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu sportowego w Gościęcinie
Inicjator i pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Pawłowiczki
Lokalizacja przedsięwzięcia	Gościęcin działki nr: 898/1, 886/11
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Stan obecny:</u> Na terenie znajduje się boisko sportowe z szatnią oraz szkoła z salą sportową.</p> <p><u>Planowany efekt rewitalizacji:</u> Stworzenie przestrzeni do wypoczynku, sportu i rekreacji, poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury.</p> <p><u>Zakres rzeczowy:</u> Projekt będzie polegał na wykonaniu zagospodarowania przestrzeni sportowej poprzez wykonanie boiska o sztucznej nawierzchni wraz z infrastrukturą towarzyszącą tj. szatnia, sanitariaty, oświetlenie boiska, dojścia i dojazdy.</p>
Spójność z celami i kierunkami działań GPR	<p>2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni</p> <p>2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych</p> <p>3. Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego</p> <p>3.2. Rewitalizacja terenów zieleni</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> <u>Powierzchnia zrewitalizowanego terenu: 27 289 m²</u> 10132</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób korzystających z budynku: 500/rok</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Teren zostanie dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, płeć, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie, światopogląd czy orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z różnymi typami niepełnosprawności będą miały zagwarantowany swobodny dostęp do rewitalizowanej infrastruktury. Obiekt zostanie pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dodatkowe elementy wizualne lub dźwiękowe ułatwiające korzystanie z obiektu osobom o szczególnych potrzebach
Czas realizacji	2025 - 2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	3 500 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania

- środki w ramach funduszy regionalnych FEO 2021-2027;
 - pozostałe fundusze z UE: EFRR, EFS, FS;
 - fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).
-

8.2. Projekty uzupełniające

Listę przedsięwzięć podstawowych uzupełnia realizacja przedsięwzięć miękkich, które muszą być podejmowane na obszarze rewitalizacji oraz komplementarne do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Główna idea tych projektów powinna wpisywać się w cele oraz kierunki działań całego Gminnego Programu Rewitalizacji. Przedsięwzięcia te przyczynią się do podniesienia jakości i komfortu życia lokalnej społeczności, poprawy integracji i aktywności mieszkańców, a także do zwiększenia korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym. Beneficjentami tych działań powinni być wszyscy mieszkańcy gminy, a przede wszystkim osoby zagrożone marginalizacją (takie jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) oraz organizacje pozarządowe z obszaru rewitalizacji.

W tabeli poniżej przedstawiono proponowany katalog działań uzupełniających. Katalog ten nie jest zamknięty, a interesariusze rewitalizacji mogą proponować swoje działania, pod warunkiem powiązania ich z celami i kierunkami działań GPR. Należy zauważyć, że na etapie sporządzania GPR nie są znane zakresy rzeczowe oraz ramy finansowe tych działań.

Tabela 43 Zestawienie proponowanych zakresów tematycznych projektów

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym, wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego, 	1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców
	<ul style="list-style-type: none"> działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem aktywnej integracji, akcje społeczne promujące włączenie społeczne, akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami oświaty i kultury, 	1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, likwidacja niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowa instalacji OZE, w modernizowanych energetycznie budynkach, montaż punktów pomiarowych dotyczących jakości powietrza, 	2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej
	<ul style="list-style-type: none"> działania zmierzające do niwelowania barier dla osób o szczególnych potrzebach, 	2.3. Budowa/przebudowa dróg z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami

		2.4 Budowa obiektów służących integracji społecznej i bezpieczeństwu
	<ul style="list-style-type: none"> działania na rzecz zachowania elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej, 	2.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych, w tym pełniących funkcje mieszkaniowe
Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> działania związane z instalacją OZE oraz optymalizacją energetyczną nieruchomości, 	3.1. Realizacja zadań inwestycyjnych ograniczających niską emisję
	<ul style="list-style-type: none"> budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska), 	3.2. Rewitalizacja terenów zieleni

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Ponadto w zrewitalizowanej infrastrukturze planuje się działania społeczne skierowane do zróżnicowanych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Tabela 44 Proponowane działania społeczne prowadzone w zrewitalizowanej infrastrukturze

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia i półkolonie dla dzieci w okresie przerwy szkolnej (wakacje, ferie) Warsztaty dla mieszkańców np. pieczenie ciastek, robienie stroików na święta, współpraca w tym zakresie z Kołem Gospodyń Wiejskich w Ostrożnicy Zawody wędkarskie na stawie w Maciowakrzy Spotkania międzypokoleniowe, klub seniora i klub książki realizowane w ramach współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną Organizacja szkółki piłkarskiej w Gościęcinie 	1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców
		1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

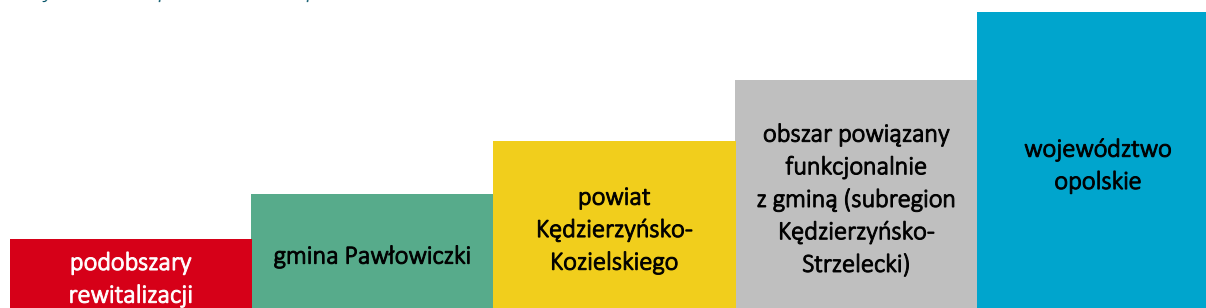
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, a celami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030. Zapewnienie komplementarności jest istotnym elementem opracowywania niniejszego dokumentu, gdyż pozwala na skuteczną realizację procesu rewitalizacji oraz efektywności wydatkowania środków finansowych na zaplanowane działania. Komplementarność rozpatrywana jest w pięciu różnych aspektach, które opisano w kolejnych podrozdziałach.

9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna polega na relacjach przestrzennych, które zapewniają efekt synergii, a ten z kolei zapewnia ciągłość przestrzeni na powierzchni całej gminy.

Grafika 12 Komplementarność przestrzenna GPR

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Obszar rewitalizacji w gminie Pawłowiczki podzielony jest na cztery podobszary, które zajmują w sumie powierzchnię 178 ha (1,16% powierzchni gminy), a zamieszkuje je 1 837 osób (25,74% mieszkańców gminy). Oznacza to, że wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie do powierzchni oraz liczby ludności obszaru. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, a efekty ich działań będą oddziaływać nie tylko w sposób punktowy, ale i przestrzennie na całe otoczenie. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i nie przenosić ich w inne miejsca. Ponadto prowadzone będą starania aby nie doprowadzać do niepożądanych efektów, takich jak segregacja społeczna, czy wykluczenie. Wiele przedsięwzięć dotyczy działań podejmowanych dla konkretnych miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co z efektów rewitalizacji korzystać będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale także mieszkańcy całej gminy, jak i osoby odwiedzające gminę. W ten sposób zapewniona zostanie komplementarność przestrzenna, której kluczowym aspektem jest traktowanie przestrzeni jako całości.

9.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa to wzajemne dopełnianie się działań sektorowych (np. animacyjno-społecznych, aktywizacyjno-gospodarczych, środowiskowych i inwestycyjnych), co zapewni wielokierunkowe oddziaływanie na każdy z podobszarów rewitalizacji. Spójność problemową w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 zapewniono poprzez zaprojektowanie działań rewitalizacyjnych w wiązki, których zakres ściśle odpowiada na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji. Poszczególne wiązki uwzględniają zarówno przedsięwzięcia infrastrukturalne, jak i społeczne, które wzajemnie się dopełniają pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Zaplanowane inwestycje infrastrukturalne służą bowiem celom społecznym, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, wpływając na zachowanie ładu przestrzennego i docelowo poprawiając jakość życia mieszkańców oraz zwiększając stopień ich aktywizacji.

Zasada komplementarności problemowej dotyczy również poszczególnych przedsięwzięć wpisujących się w logikę interwencji GPR, realizując jej kierunki działań, cele operacyjne i strategiczne. Kompleksowe oddziaływanie na cały obszar rewitalizacji zapewnia dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji.

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza współdziałanie różnych instytucji w ramach systemu zarządzania programem rewitalizacji, ale również wzajemne uzupełnianie się oraz spójność w zakresie wdrażanych procedur. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach GPR (Rozdział 11. Opis struktury zarządzania).

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 odpowiedzialny jest Wójt Gminy Pawłowiczki wraz ze wsparciem Urzędu Gminy w Pawłowiczkach. Wśród pracowników wybrany zostanie koordynator rewitalizacji, którego zadaniem będzie pełnienie nadzoru nad realizacją GPR i całego procesu rewitalizacji. Wskazanie koordynatora rewitalizacji uskuteczni zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych.

W ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zakłada się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu (jednostki organizacyjne i spółki gminne), instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Ich zadaniem będzie konsultowanie oraz opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych (w ramach prac Komitetu Rewitalizacji), a także uczestniczenie w realizacji poszczególnych przedsięwzięć (na zasadach zlecenia zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych).

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Gmina Pawłowiczki nie realizowała wcześniej Gminnego Programu Rewitalizacji ani Lokalnego Programu Rewitalizacji. Przyjmowanie takich programów jest ściśle związane z okresami programowania Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej, a te z kolei przyczyniają się w największym stopniu do realizacji projektów rewitalizacyjnych. W tabeli poniżej przedstawiono projekt inwestycyjny, zrealizowany ze środków zewnętrznych w latach 2014-2020.

Tabela 45 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
1.	Kompetencje dla młodego Europejczyka w Gminie Pawłowiczki	1 313 022,00 zł	Od 2019 r. do końca lipca 2021r. Gmina Pawłowiczki realizowała projekt, którego celem był wzrost kompetencji kluczowych uczniów uczęszczających na zajęcia realizowane w ramach projektu,- podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli biorących udział w projekcie,- doposażenie bazy dydaktycznej szkół biorących udział w projekcie. Projekt realizowany był w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Działaniami projektu zostało objętych 371 uczniów i 89 nauczycieli z 6 różnych szkół.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapadotacji.gov.pl/> [Dostęp: 22.06.2024 r.]

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą finansowane z różnych źródeł, w tym m. in. ze środków własnych podmiotów realizujących dane przedsięwzięcia, środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych, takich jak: Fundusze Europejskie, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Fundusz Odbudowy, Fundusze Norweskie (EEA) i Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, programy krajowe i państwowe fundusze celowe, pożyczki, kredyty, dotacje.

Taki montaż finansowy, uwzględniający różne podmioty oraz metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Fundusze Europejskie dla Opolskiego na lata 2021-2027

Program oparty jest na wsparciu mieszkańców województwa, a planowana w programie interwencja skupia się na innowacyjności, zielonych technologiach i cyfryzacji, co przyczyni się do zacieśniania współpracy międzynarodowej beneficjentów środków UE. Warto podkreślić, że w ramach programu regionalnego FEO 2021-2027 działania rewitalizacyjne finansowane są jedynie w Priorytecie 10. Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych opolskiego, a w przypadku gminy Pawłowiczki (gminy wiejskiej) jest to działanie 10.5 Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie.

Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych (EFRR),

II) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.(III) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach, oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.(V) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.

Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych.

(II) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko(FEnIKS)

Program, który został zaplanowany w celu wspierania rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania wraz z adaptacją do zmian klimatu. Jego założenia przewidują wspieranie inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury drogowej, poprawą wydolności ochrony zdrowia, a także wykorzystaniem potencjału tkwiącego w dziedzictwie kulturowym. Wszystkie działania programu mają na celu wpłynąć na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy kraju.

Priorytet I. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności

2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Poprawa efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także wzmacnianie ochrony przyrody i zielonej infrastruktury

Priorytet VII. Kultura

4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacji społecznych

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027(FERS).

Program, który uwzględnia wszelkie działania dla poprawy szeroko rozumianego rozwoju społecznego. Zapewnia wsparcie na rzecz: zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami; poprawy sytuacji na rynku pracy; zapewniania opieki nad dziećmi; integracji społecznej; ochrony zdrowia; podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji oraz rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej.

<p>Priorytet I. Lepsze polityki dla rozwoju społecznego</p>
<p>Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących na rynku pracy, wspieranie niedyskryminacji, dostosowywanie uczestników rynku pracy do zmian, poprawa włączenia społecznego i integracji społeczno-gospodarczej.</p>
<p>Wspieranie dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.</p>
<p>Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p>
<p>Priorytet III. Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami</p>
<p>Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, promowanie równości szans i niedyskryminacji.</p>
<p>Priorytet VI. Innowacje społeczne</p>
<p>Opracowywanie, testowanie, upowszechnianie i podejmowanie działań w zakresie włączenia wybranych nowych rozwiązań do polityki lub praktyki.</p>

Inne możliwe formy dofinansowania:

- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy;
- Środki własne gminy Pawłowiczki;
- Środki z budżetu państwa;
- Środki budżetów samorządów;
- Środki prywatne;
- Inne środki publiczne.

9.6 Podsumowanie komplementarności

Poniższe zestawienie prezentuje podsumowanie komplementarności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 na poziomie celów strategicznych oraz ich kierunków działań. Zabieg ten wiąże się z potraktowaniem procesu rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. W celu przejrzystego zobrazowania wyników komplementarności wykorzystano matrycę przedstawiającą wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacji a celami GPR.

Tabela 46 Podsumowanie komplementarności

Nazwa przedsięwzięcia Cele strategiczne	1. Zagospodarowanie obiektu sportowego wraz z parkiem w Pawłowiczkach	2. Modernizacja domu spotkań w Pawłowiczkach	3. Przebudowa domu kultury w Ostrożnicy	4. Zagospodarowanie parku w Ostrożnicy	5. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Maciowakrze	6. Modernizacja domu kultury w Gościęcinie	7. Zagospodarowanie terenu sportowego w Gościęcinie
1. Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców							
KD.1.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji mieszkańców	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
KD.1.2. Podejmowanie działań na rzecz aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym		✓	✓			✓	
2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni							
KD.2.1. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i uporządkowania zdegradowanych przestrzeni publicznych	✓			✓	✓		✓
KD.2.2. Modernizacja funkcjonujących obiektów w zakresie dostępności architektonicznej i optymalizacji energetycznej		✓				✓	

KD.2.3. Budowa/przebudowa dróg z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami	✓			✓	✓		
KD. 2.4 Budowa obiektów służących integracji społecznej i bezpieczeństwu		✓	✓			✓	
KD.2.5. Rewaloryzacja obiektów zabytkowych, w tym pełniących funkcje mieszkaniowe						✓	
3. Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego							
KD.3.1. Realizacja zadań inwestycyjnych ograniczających niską emisję		✓	✓			✓	
KD 3.2. Rewitalizacja terenów zieleni	✓			✓	✓		✓

Źródło: opracowanie własne

9.7 Mechanizmy integracji

Integrowanie działań rewitalizacyjnych jest istotnym elementem procesu rewitalizacji, koniecznym dla osiągnięcia zamierzonych celów. Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Oznacza to, że mechanizmy integracji stanowią uzupełnienie komplementarności. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Rysunek 1 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Mechanizmy integracji zaplanowane w GPR będą stanowić następujące czynniki:

1. Integracja na poziomie celów – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:
 - a. konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,
 - b. nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na obszar rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a. powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- b. współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- c. współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- d. regularne spotkania z interesariuszami,
- e. dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji zostały opisane w rozdziale 14. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

9.8 Dostępność

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 uwzględniono istotny zakres dostępności. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod kątem zapewnienia możliwej dostępności architektonicznej, cyfrowej lub informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mówią zapisy Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2240). Zgodnie z art. 2. pkt. 4) ww. ustawy: „osoba ze szczególnymi potrzebami jest osobą, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami”.

Analiza dostępności poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wzięta pod uwagę następujące możliwe udogodnienia:

1. W zakresie dostępności architektonicznej [Zgodnie z art. 6. pkt. 1) ww. ustawy]:

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,

- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240, 852, 1234, 1429).
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

2. W zakresie dostępności cyfrowej [Zgodnie z art. 6. pkt. 2) ww. ustawy]:

Zastosowane będą wymagania określone w ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1440).

3. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej [Zgodnie z art. 6. pkt. 3) ww. ustawy]:

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 20), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Wszystkie zgłoszone propozycje projektowe zostały przeanalizowane pod kątem wprowadzenia możliwych udogodnień. Celem tego działania jest poprawa warunków funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

10. Indykatywne ramy finansowe

Określenie źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych przyczynia się do efektywniejszej ich realizacji. Dlatego w niniejszym rozdziale opracowano komplementarność źródeł finansowania. Dodać należy, że działania rewitalizacyjne mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego. W poniższej tabeli zaprezentowane zostały szacunkowe kwoty oraz źródła finansowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zastrzega się jednak, że ze względu na dynamiczną sytuację gospodarczą, zestawienie ma charakter orientacyjny.

Tabela 47 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
1.	Zagospodarowanie obiektu sportowego wraz z parkiem w Pawłowiczkach	OR Pawłowiczki, OR Ostrożnica	2025 - 2026	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	5 000 000 zł
2.	Modernizacja domu spotkań w Pawłowiczkach	OR Pawłowiczki	2027	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	2 000 000 zł
4.	Przebudowa domu kultury w Ostrożnicy	OR Ostrożnica	2027-2028	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	3 500 000 zł
6.	Zagospodarowanie parku w Ostrożnicy	OR Ostrożnica	2027	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	1 200 000 zł
7.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Maciowakrze	OR Maciowakrze	2028	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	3 000 000 zł
9.	Modernizacja domu kultury w Gościęcinie	OR Gościęcin	2025-2027	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	2 500 000 zł
11.	Zagospodarowanie terenu sportowego w Gościęcinie	OR Gościęcin	2025-2027	FEO 2021-2027; fundusze krajowe, publiczne (np. NOWEFIO, NIW, PFR).	3 500 000 zł
SUMA					18 600 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

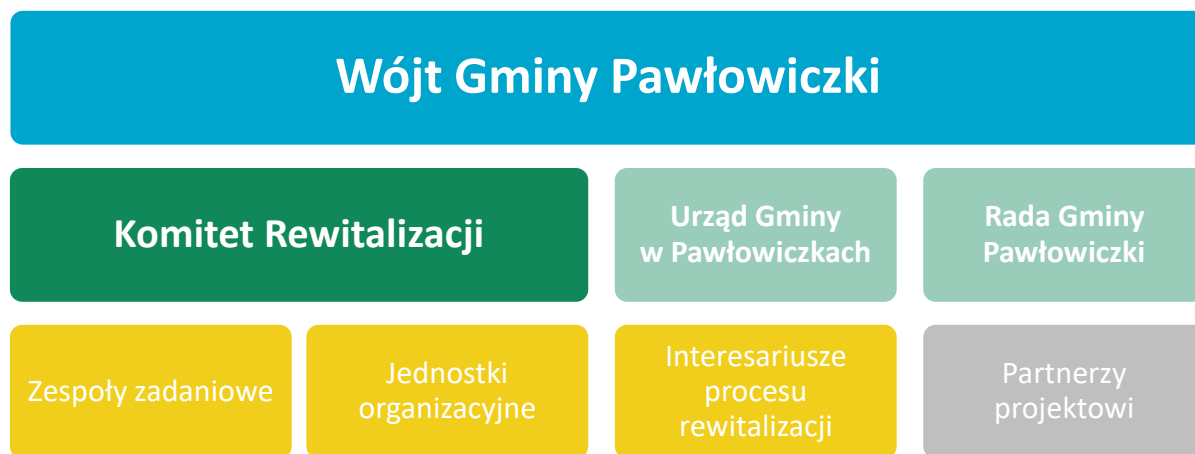
Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich zadań wynosi 18 600 000,00 zł. Należy również zwrócić uwagę, że wszystkie projekty finansowane ze środków FEO 2021-2027 mogą być finansowane jedynie w ramach Priorytetu 10 — Działania 10.5 odnoszącego się do gmin wiejskich.

11. Opis struktury zarządzania

Struktura zarządzania GPR umożliwi efektywne współdziałanie instytucji samorządowych na szczeblu województwa, powiatu, gminy oraz sołectw, a zatem również spójność procedur. Zadaniem własnym gminy jest stworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji – według art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 poz. 278).

Poniżej przedstawiono strukturę organizacyjną ds. rewitalizacji w Urzędzie Gminy Pawłowiczki.

Rysunek 2 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Pawłowiczki

Źródło: opracowanie własne

Wójt Gminy Pawłowiczki

Organ wykonawczy w gminie, a także główny organ zarządzający GPR. Wójt Gminy Pawłowiczki odpowiedzialny jest za wdrażanie programu rewitalizacji i za uwzględnienie procesu rewitalizacji w projektowaniu budżetu gminy. Do zadań Wójta należy także: występowanie do różnych instytucji i organów administracji z prośbą o zaopiniowanie projektu GPR (jeśli jest to wymagane obowiązującymi przepisami prawa); przeprowadzanie konsultacji społecznych oraz zwracanie się o udostępnianie informacji do analiz i diagnozy do odpowiednich podmiotów.

Rada Gminy Pawłowiczki

Zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych regulujących zasady działania jednostek samorządu terytorialnego, Rada uchwała Gminny Program Rewitalizacji, akceptuje jego zmiany, uchwała jego aktualizacje, zatwierdza środki finansowe na przedsięwzięcia rewitalizacyjne w budżecie gminy oraz wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641, 1693, 1872). Ostatecznie Rada Gminy prowadzi nadzór nad realizacją GPR przez Wójta Gminy Pawłowiczki.

Urząd Gminy w Pawłowiczkach

Jest jednostką organizacyjną, stanowiącą aparat pomocniczy Wójta, przy pomocy którego wykonuje on swoje zadania i kompetencje. Urząd odpowiedzialny jest także za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030, a zarządzanie procesem rewitalizacji odbywać się będzie w ramach istniejących struktur Urzędu. W ten sposób zaplanowany schemat zarządzania nie generuje dodatkowych kosztów.

Zespoły zadaniowe

Powołane są przez Wójta Gminy Pawłowiczki w celu zwiększenia efektywności i realizacji większych zadań inwestycyjnych. W skład takich zespołów mogą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Dzięki powołaniu ww. zespołów możliwe jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Gminne jednostki organizacyjne

Występują jako aparat pomocniczy, za pomocą którego Wójt wykonuje swoje zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastruktury przestrzennej. Jednostki te będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

Interesariusze procesu rewitalizacji

Definicja interesariuszy została przedstawiona w słowniczku pojęć na początku niniejszego dokumentu.

Partnerzy projektowi

W realizacji zadań w ramach GPR ważną rolę przypisano partnerom projektowym, zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 225). Na podstawie art. 28a tejże ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla Wójta Gminy Pawłowiczki w celu dbałości o prawidłową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji. Oprócz tego do jego zadań należy prowadzenie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy oraz

uczestniczenie w procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostały określone uchwałą Rady Gminy Pawłowiczki z dnia xxx 2024 r. W celu zapewnienia interesariuszom możliwości wyłonienia ich przedstawicieli, uchwała ta została poprzedzona procesem konsultacji społecznych, które odbyły się w dniach xx-xx.2024r. Niezwłocznie po podjęciu uchwały oraz zgodnie z przyjętą uchwałą, Wójt Pawłowiczek ogłosi nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, a następnie powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji. Rozdział zostanie uzupełniony po przyjęciu uchwały.

Rysunek 3 Schemat organizacji Komitetu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową (Uchwała Nr LIV/355/24 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pawłowiczki) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność GPR z WPF zapewni efektywną realizację zaplanowanych i zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć.

Zakres kompetencji jednostki związanej z procesem rewitalizacji – w przypadku gminy Pawłowiczki jest to Referat Zasobów, Rozwoju i Inwestycji – został przedstawiony w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Pawłowiczkach (przyjęty Zarządzeniem NR 0151/28/2003 Wójta Gminy Pawłowiczki z dnia 28 października 2003 r.).

Do jednych z podstawowych zadań Referatu Zasobów, Rozwoju i Inwestycji należy:

1. Prowadzenie i ponoszenie odpowiedzialności służbowej przed Wójtem Gminy za całość spraw związanych z planowaniem, koordynacją i nadzorem realizacji zadań inwestycyjnych na terenie gminy [...];
2. Opracowywanie rocznych i wieloletnich planów finansowych obejmujących wykazy planowanych w ciągu roku budżetowego zamówień na roboty budowlane oraz dostawy i usługi związane z realizacją zadań inwestycyjno-remontowych Gminy;
3. Organizowanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na:
 - przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej,
 - objęcie funkcji inwestora zastępczego,
 - wykonawstwo robót budowlanych .
4. Przygotowywanie dokumentacji technicznej służącej pozyskaniu przez gminę dotacji , kredytów, pożyczek oraz innych środków pomocowych przeznaczonych na finansowanie inwestycji komunalnych w tym również realizowanych;
5. Wykonywanie zadań Gminy określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami z wyłączeniem zadań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

12. System monitoringu

Opracowanie systemu monitoringu oraz zastosowanie systematycznego monitorowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030, służy do: wglądu w realizację podejmowanych działań, oceny ich skuteczności oraz podejmowania działań korygujących. Monitoring prowadzony będzie przez cały okres realizacji założeń programu, a swoim zasięgiem obejmie wszystkie zaangażowane podmioty, zarówno publiczne, prywatne jak i społeczne

12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Jednym z podstawowych narzędzi służących do sprawdzania postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Należy zwrócić uwagę, że wybór wskaźników koncentrowany jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji, a nie produktach poszczególnych przedsięwzięć. Wiąże się to z postrzeganiem interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na obszarze objętym rewitalizacją. W tabeli poniżej przedstawiono zmienne monitoringu kolejnych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

Tabela 48 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla gminy	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel 1. Zwiększenie zaradności i aktywności społecznej mieszkańców			
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	22,7	Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu	spadek
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,4	Urząd Gminy Pawłowiczki	wzrost
Cel 2. Poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów i przestrzeni			
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100,0	Urząd Gminy Pawłowiczki	spadek
Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	28,2	Urząd Gminy Pawłowiczki	spadek
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	0,53	BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	wzrost

Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla gminy	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel 3. Zrównoważone wykorzystanie środowiska naturalnego			
Średnie roczne stężenie PM2.5	16,3	https://powietrze.gios.gov.pl/	spadek
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	96,5	BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Warunki, etapy oraz wymagane elementy przeprowadzenia oceny aktualności i stopnia realizacji zawarte zostały w ustawie o rewitalizacji, a zdefiniowane poniżej:

- Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy Pawłowiczki co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- Ocena sporządzona przez Wójta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
- W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Pawłowiczki występuje do Rady Gminy Pawłowiczki z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.
- W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy Pawłowiczki uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta.

12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie powinno odbywać się w cyklach rocznych z udziałem przygotowanych wcześniej kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (referat lub inny realizator) będzie zobowiązany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem:

Tabela 49 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	

Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Wyżej przedstawiony wzór może podlegać modyfikacjom w uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane). Sporządzone karty powinny zostać przekazane do Urzędu Gminy w Pawłowiczkach. Następnie na ich podstawie zostanie sporządzony raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku, a ten z kolei zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji jako źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR.

12.3 Aktualizacja GPR

Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 może okazać się konieczna w różnych sytuacjach, a zwłaszcza biorąc pod uwagę dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze. Do takich przypadków zaliczyć można np. nieosiągnięcie zakładanych wskaźników podczas monitorowania; brak terminowości realizacji działań; pojawienie się problemów i niskiej efektywności w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania. W przypadku, gdy dojedzie do aktualizacji GPR i zastosowane zostaną zmiany oraz korekty w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, w dokumencie konieczne będzie zawarcie powodu, dla którego zdecydowano się do aktualizacji przystąpić.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy Pawłowiczki, co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Wójta przekazywana jest do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji oraz do ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Pawłowiczki występuje do Rady Gminy Pawłowiczki z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji. W przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy Pawłowiczki uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta. Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt, opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu.

Włączenie interesariuszy w proces aktualizacji GPR będzie odbywało się zgodnie z ustawowymi wytycznymi. Jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach

rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, interesariusze zostaną włączeni poprzez:

- obowiązkowe konsultacje społeczne,
- uzyskanie opinii od odpowiednich podmiotów (zarząd właściwego powiatu, zarząd właściwego województwa, właściwego wojewodę, właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych, Komitet Rewitalizacji, Krajowy Zasób Nieruchomości),
- przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

12.4 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano harmonogram ramowy realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030.

Tabela 50 Harmonogram rewitalizacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	OKRES REALIZACJI
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pawłowiczki	2024 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2024 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Pawłowiczki	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2024 r. do 2030 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2024 r. do 2030 r.
Monitoring	Od 2025 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2024 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2024 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

Okresy realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych zostały zawarte w opisie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

12.5 Koszty zarządzania

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania. Cały proces wdrażania,

monitoringu i ewaluacji będzie realizowany przez pracowników Urzędu Gminy w ramach obowiązków służbowych. Komitet Rewitalizacji bierze udział w procesie zarządzania GPR, ale jego praca ma charakter społeczny i doradczy. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny. Z kolei obsługę lokalowo-administracyjną GPR zapewnia Urząd Gminy w Pawłowiczkach. Natomiast w przypadku ewaluacji dopuszcza się zlecenie opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie miasta.

13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został przy udziale partycypacji społecznej zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji. Istotność udziału społeczności lokalnej wyraża się w charakterze lokalnym procesie rewitalizacji. Proces partycypacji społecznej polegał na zorganizowaniu różnych form partycypacji na każdym etapie tworzenia GPR.

13.1 Upowszechnienie opracowania GPR

W czasie sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 przeprowadzono wszystkie prawnie wymagane formy partycypacji społecznej, a także zaproponowano dodatkowe działania.

1. Konsultacje projektu uchwały Rady Gminy Pawłowiczki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki.

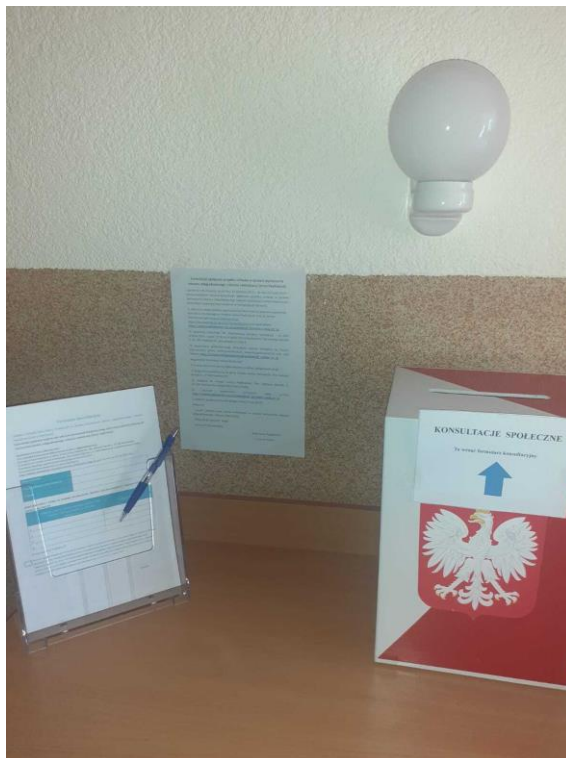
Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały Rady Gminy Pawłowiczki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 6 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Konsultacje społeczne miały na celu poznanie opinii mieszkańców, partnerów społecznych i gospodarczych oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji na temat projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki. Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli mieszkańcy oraz wszystkie działające na obszarze gminy podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, interesariusze rewitalizacji wymienieni w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki przeprowadzono w terminie od dnia 16 kwietnia 2024 roku do 20 maja 2024 roku.

Informacja o konsultacjach społecznych rozpowszechniana była poprzez: stronę internetową gminy, Biuletyn Informacji Publicznej, lokalną prasę, wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddanym konsultacjom i w siedzibie Urzędu Gminy. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/pawlowiczki_formularz_uwag_or_oz spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji (w dniu 8 maja 2024 r. o godz. 17:00 w Urzędzie Gminy w Pawłowiczkach, Plac Jedności Narodu 1, 47-280 Pawłowiczki, sala posiedzeń II piętro). W spotkaniu udział wzięło 6 osób, w tym lokalni liderzy, radni, młodzież i przedstawiciele urzędu

gminy. Na spotkaniu przedstawiono projekt konsultowanej uchwały oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy. Podczas spotkania nie wpłynęły uwagi do przedmiotu konsultacji.

- wypełnienia formularza ankiety w wersji papierowej lub elektronicznej dostępnej pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/pawlowiczki_ankieta_or_oz

Uwagi i opinie do projektu uchwały w formie wypełnionego formularza konsultacyjnego można było składać w okresie trwania konsultacji tj. terminie od 16 kwietnia 2024 r. do 20 maja 2024 r.:

- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: ug@pawlowiczki.pl;
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy w Pawłowiczki, Plac Jedności Narodu 1, 47-280 Pawłowiczki;
- osobiście do Urzędu Gminy w Pawłowiczkach, Plac Jedności Narodu 1, 47-280 Pawłowiczki, w godzinach pracy urzędu- sekretariat, pokój nr 11;
- poprzez wypełnienie formularza uwag on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/pawlowiczki_formularz_uwag_or_oz
- podczas otwartego spotkania konsultacyjnego.

Zasady, tryb i termin przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Pawłowiczki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki określa Zarządzenie 0050.42.2024 Wójta Gminy Pawłowiczki z dnia 12 kwietnia 2024 r.

Akcja informacyjna na temat konsultacji prowadzona była za pomocą następujących kanałów informacyjnych:

a) tablice informacyjne urzędu,

b) oficjalny serwis internetowy, tj. www.pawlowiczki.pl
(<https://pawlowiczki.pl/923/97/zarządzenie-wojta-gminy-pawlowiczki-w-sprawie-przeprowadzenia-konsultacji-spoecznych-projektu-uchwały-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-i-obszaru-rewitalizacji-gminy-pawlowiczki.html>)

c) Biuletyn Informacji Publicznej, tj. www.bip.pawlowiczki.pl,

d) przekazanie informacji do „Lokalna Gazeta” (prasa),

e) rozwieszenia plakatów informacyjnych na słupach ogłoszeniowych,

Konsultacje społeczne prowadzone były od dnia 16 kwietnia 2024 roku do dnia 20 maja 2024 roku.

W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki nie wpłynęły żadne ankiety z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru..

W trakcie trwania konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pawłowiczki nie zgłoszono uwag do przedmiotu konsultacji.

2. Przystąpienie do opracowywania GPR

Uchwałą Nr II/13/24 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 formalnie rozpoczęto prace nad sporządzeniem GPR. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Pawłowiczki.

3. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nabór otwarty na przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty) do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 prowadzony był w terminie od 29 maja do 7 czerwca 2024 r. Sposób zgłoszenia projektów/przedsięwzięć:

- w formie papierowej poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego załączonego poniżej lub dostępnego w siedzibie Urzędu Gminy Pawłowiczki, Plac Jedności Narodu 1, 47-280 Pawłowiczki;
- w formie elektronicznej, korzystając z poniższego linka:

https://ankieta.deltapartner.org.pl/fiszka_gpr_pawlowiczki

Formularz w wersji papierowej można było złożyć osobiście w siedzibie Urzędu Gminy w Pawłowiczkach lub przesłać listem na adres Plac Jedności Narodu 1, 47-280 Pawłowiczki.

Celem tego naboru było określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazło się 12 propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wypracowane metodą partycypacyjną.

4. Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Pawłowiczki w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Ta część rozdziału zostanie uzupełniona po zakończeniu konsultacji społecznych.

5. Konsultacje społeczne projektu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje te stanowią ostatni etap partycypacji społecznej GPR. Ta część rozdziału zostanie uzupełniona po zakończeniu konsultacji społecznych.

Podsumowanie

Urząd Gminy w Pawłowiczkach prowadził działania edukacyjno-informacyjne poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacji. Proces uspołecznienia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 obejmował wymagane ustawowo formy konsultacji społecznych, jak i realizował zaawansowane metody konsultacji. Zastosowano formy konsultacji:

- zbieranie uwag w postaci papierowej;
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej;
- zbieranie pomysłów (przedsięwzięć rewitalizacyjnych);
- badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców);
- bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

Wszystkie zastosowane formy partycypacyjnego sposobu wypracowania dokumentu posłużyły:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu gminnego programu rewitalizacji;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez mieszkańców;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji.

13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR

Proces rewitalizacji opiera się na wymiarze społecznym, a jego głównym celem jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

- pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej miasta, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
- bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, dopuszczalna formuła zdalna.

Polityka komunikacji i informacji będzie prowadzona w stosunku do interesariuszy procesu rewitalizacji, którymi są: mieszkańcy miasta i gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pawłowiczek dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji;
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji GPR;
- publikowanie raportów z monitoringu i oceny aktualności GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję opiniodawczo - doradczą Wójta Gminy Pawłowiczki,
- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie, co najmniej raz na 3 lata, ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- organizację co najmniej jednego w roku spotkania informacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna) lub współdziałanie w spotkaniach, gremiach, posiedzeniach, w trakcie których mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do aktualnych regulacji prawnych.

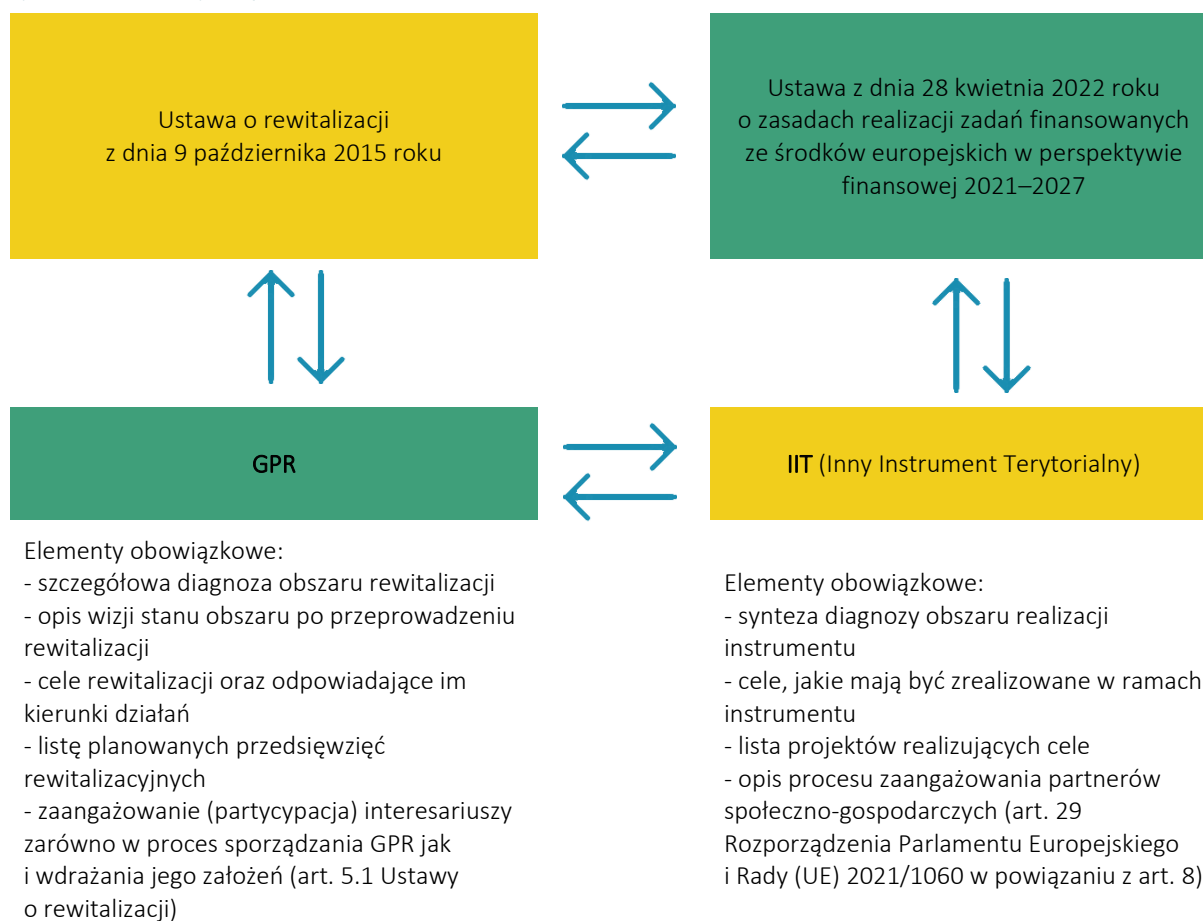
W proces realizacji i wdrażania GPR zaangażowani zostaną wszyscy partnerzy, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym m.in. właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Kluczową przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Pawłowiczki w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo - doradczą Wójta Gminy Pawłowiczki. Udział w pracach Komitetu przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji społecznych i grup nieformalnych działających na terenie Gminy Pawłowiczki, pozwoli na zaangażowanie się przedstawicieli podmiotów partnerskich w realizowany proces rewitalizacji, a nadto pozwoli na wyrażanie opinii w zakresie wpływu realizowanych projektów na osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

14. GPR jako strategia IIT

Według zapisów Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, Strategia IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) pełni rolę strategii terytorialnej i jest podstawowym dokumentem realizacji działań realizowanych w formule ZIT. Natomiast zgodnie z regulacjami wykonawczymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Gminny Program Rewitalizacji powinien obligatoryjnie pełnić funkcję strategii IIT, a zwłaszcza w odniesieniu do zaplanowanych w nim działań finansowych ze środków polityki spójności.

Poniższy schemat przedstawia powiązania pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 4 Schemat powiązań GPR z IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

W przypadku ubiegania się o możliwość realizacji inwestycji ze środków programu regionalnego FEO 2021-2027 niezbędnym elementem jest proces opiniowania GPR przez Instytucję Zarządzającą FEO

2021-2027. Proces ten ma miejsce na wniosek gminy, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania, zgodnie z procedurą ustanowioną przez IZ¹⁶.

Zgodnie z zapisami dokumentu „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 stanowi strategię IIT, ponieważ w dokumencie tym uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Tabela 51 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji

Rozdział GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.	
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
7. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne

Należy zauważyć, że czwarty element wymieniony w powyższej tabeli, a mianowicie „opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (...)”, jednoznacznie koresponduje z zapisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia oraz wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Co więcej, ustawa¹⁷ dokładnie definiuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji (art. 5.1 – partycypacja społeczna, art. 6.1 – konsultacje społeczne, art. 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z art. 2.2 – interesariusze

¹⁶ Zgodnie z uchwałą nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Procedury Instytucji Zarządzającej FEO2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacyjnych w województwie opolskim.

¹⁷ Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 poz. 278).

rewitalizacji i art. 17.1 – proces opiniowania). Zgodnie z tym projekt dokumentu GPR skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji (jeżeli został powołany),
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Dodatkowo na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wskazane podmioty miały 21 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie gminy oraz w biuletynie informacji publicznej.

15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią:

1. Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37);
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094);
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Zgodnie z powyższym projekt GPR został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niniejszy rozdział zostanie uzupełniony po otrzymaniu opinii.

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 przedsięwzięcia projektowe nie wymagają wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego. Natomiast przeznaczone do realizacji działania dotyczące zasobu mieszkaniowego gminy będą realizowane zgodnie z przyjętymi uchwałami o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy¹⁸ i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725.).

¹⁸ Uchwała Nr XXXII/213/22 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym zasobem Gminy Pawłowiczki na lata 2022-2026.

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 nie przewidziano konieczności wyznaczania Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której jest mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 78).

17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki, nie może kolidować z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tej gminy. Natomiast ze względu na nadrzędność GPR nad SUIKZP, w razie konfliktu potrzebne będzie wprowadzenie zmian w ustaleniach studium, aby zagwarantowały możliwość realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 nie są sprzeczne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pawłowiczki¹⁹ stąd też brak konieczności modyfikacji wskazanego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pawłowiczki

Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zakres przewidywanej lokalizacji realizacji projektów rewitalizacyjnych powinien być zgodny z przeznaczeniem terenu określonym w planie miejscowym. Co więcej teren ten, nie powinien być też objęty ograniczeniami związanymi z istniejącymi formami ochrony. W obszarze rewitalizacji gminy Pawłowiczki znajdują się poniższe Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego:

a) OR Gościęcin

- Uchwała Nr VIII/32/11 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego plany zagospodarowania przestrzennego wsi Gościęcin — dotyczy całego podobszaru;
- Uchwała Nr XXIV/143/13 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Gościęcin przyjętego uchwałą Nr VIII/32/11 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 26 maja 2011 r. — dotyczy całego podobszaru.

¹⁹ Tekst studium stanowi zał. nr 1 do Uchwały Nr 137/XVI/2000 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 6 kwietnia 2000 r. wraz ze zmianą przyjętą Uchwałą Nr 153/XXV/08 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy.

b) OR Maciowakrze

Na wymienionym podobszarze rewitalizacji nie funkcjonuje żaden MPZP.

c) OR Ostroźnica

- Uchwała 112/XVIII/2008 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 czerwca 2008 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Ostroźnica — obejmuje teren całego podobszaru.

d) OR Pawłowiczki

- Uchwała 111/XVIII/2008 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 27 czerwca 2008 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Pawłowiczki — dotyczy całego podobszaru;
- Uchwała Nr VII/41/15 Rady Gminy Pawłowiczki z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Pawłowiczki dla działek nr 502/4 i 432/7 — dotyczy dwóch działek w obrębie podobszaru rewitalizacji, jedna z nich zlokalizowana jest przy ul. Szkolnej, a druga przy ul. Wyzwolenia.

Planowane przedsięwzięcia infrastrukturalne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pawłowiczki na lata 2024-2030 będą realizowane zgodnie z powyżej wymienionymi Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego obowiązującymi na terenie gminy, stąd też nie przewiduje się konieczności modyfikacji wskazanych dokumentów.

Spis rysunków, map i tabel

Rysunek 1 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych	97
Rysunek 2 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Pawłowiczki.....	101
Rysunek 3 Schemat organizacji Komitetu Rewitalizacji.....	103
Rysunek 4 Schemat powiązań GPR z IIT	116
Mapa 1. Obszar zdegradowany gminy Pawłowiczki.....	34
Mapa 2. Obszar rewitalizacji — podobszar Gościęcín.....	36
Mapa 3. Obszar rewitalizacji — podobszar Maciówakrze.....	37
Mapa 4. Obszar rewitalizacji — podobszar Ostroźnica	38
Mapa 5. Obszar rewitalizacji — podobszar Pawłowiczki.....	39
Tabela 1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Pawłowiczki	10
Tabela 2 Charakterystyka JCWP oraz JCWPd zlokalizowanych na terenie gminy Pawłowiczki	20
Tabela 3 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji (udział wartości - dane w %)	25
Tabela 4 Kryteria delimitacji	26
Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników	32
Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	32
Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów – sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników, część 1.....	33
Tabela 8. Zestawienie wskaźników obligatoryjnych.....	35
Tabela 9 Demografia – podobszar Pawłowiczki	42
Tabela 10 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Pawłowiczki.....	42
Tabela 11 Rynek pracy – podobszar Pawłowiczki	42
Tabela 12 Bezpieczeństwo publiczne – podobszar Pawłowiczki.....	43
Tabela 13 Aktywność społeczna – podobszar Pawłowiczki.....	43
Tabela 14 Aktywność sportowa i rekreacyjna mieszkańców gminy Pawłowiczki.....	43
Tabela 15 Sfera gospodarcza – Pawłowiczki	44
Tabela 16 Sfera techniczna – Pawłowiczki	45
Tabela 17 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Pawłowiczki.....	47
Tabela 18 Demografia – podobszar Gosięcín.....	48
Tabela 19 Rynek pracy – podobszar Gosięcín	49

Tabela 20 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Gosięcin	49
Tabela 21 Aktywność społeczna – podobszar Gosięcin	50
Tabela 22 Sfera gospodarcza – Gosięcin	50
Tabela 23 Sfera techniczna – Gosięcin.....	50
Tabela 24 Sfera środowiskowa– Gosięcin	51
Tabela 25 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Gosięcin	52
Tabela 26 Demografia – podobszar Maciowakrze	53
Tabela 27 Rynek pracy – podobszar Pawłowiczki	53
Tabela 28 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Maciowakrze.....	54
Tabela 29 Aktywność społeczna – podobszar Maciowakrze.....	54
Tabela 30 Sfera gospodarcza – Maciowakrze	55
Tabela 31 Sfera techniczna – Maciowakrze	55
Tabela 32 Sfera środowiskowa– Maciowakrze	56
Tabela 33 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Maciowakrze.....	57
Tabela 34 Demografia – podobszar Ostrożnica	58
Tabela 35 Rynek pracy – podobszar Ostrożnica.....	58
Tabela 36 Świadczenia pomocy społecznej - podobszar Ostrożnica.....	59
Tabela 37 Aktywność społeczna – podobszar Ostrożnica	59
Tabela 38 Sfera gospodarcza – Ostrożnica	60
Tabela 39 Sfera techniczna – Ostrożnica	60
Tabela 40 Sfera środowiskowa– Ostrożnica.....	61
Tabela 41 Sfera przestrzenno-funkcjonalna – porównanie, podobszar Ostrożnica	62
Tabela 42 Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Pawłowiczki.....	71
Tabela 43 Zestawienie proponowanych zakresów tematycznych projektów	88
Tabela 44 Proponowane działania społeczne prowadzone w zrewitalizowanej infrastrukturze	89
Tabela 45 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020.....	92
Tabela 46 Podsumowanie komplementarności	95
Tabela 47 Indykatywne ramy finansowe.....	100
Tabela 48 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR	105
Tabela 49 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....	106
Tabela 50 Harmonogram rewitalizacji	108
Tabela 51 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji.....	117

Załącznik graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji